

AUSTRALIJOS LIETUVIS

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei metų 26/0, atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati. Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniam skelbėjams žymi nuolaida. Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0; už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojautos, sveikinimai ir pan. 10/0. Adresas: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Tel. LU 5827

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN
The first Lithuanian Periodical in Australia
Publisher: Jurgis Glušauskas

Printed and published by Australijos Lietuvis
Publishing Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.
Phone LU 5827

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

ŠESTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9 Adelaide, 1953 m. kovo/March 21 d.

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical.

Nr. 6(117)

MALENKOVO DAINA APIE TAIKĄ

Kovo 15 dieną naujasis Sovietų Rusijos lyderis G. Malenkovas pasakė kalbą Aukščiausioji Tarybai, kuri buvo suaukta pirmą kartą po 1939-45 metų karo. Taryba turėjo patvirtinti Malenkovo paskyrimą Stalino įpėdiniu ir visus kitus valdomuosius organus.

Savo kalboje Malenkovas pareiškė, kad jis esąs įsitikinęs, jog nėra tokios problemos pasaulyje, kurios nebūtų galima išspręsti taikiu būdu.

"Kiekviena valstybė pasaulyje, kuri savo širdyje turi taikingus jausmus, įskaitant ir JAV-bes, gali būti užtikrinta Sovietų taikos politikos tvirtumu."

Po tokios kalbos Aukščiausioji Taryba vienbalsiai patvirtino Malenkovo Stalino įpėdiniu — ministru pirmininku, o vice-premierais patvirtinta Lavrentijus Beria, Več. Molotovas ir Laz. Kaganovičius.

JAV-bėse Malenkovo "taikos" kalba sutikta labai skeptiškai. Vienas Valstybės Departamento aukštasis pareigūnas pareiškė, esą sunku tikėti, kad Sovietų Rusija vedanti "tvirtą taikos politiką".

"Veiksmai kalba garsiau negu žodžiai, o praėjusio savaitės veiksmai buvo šaltakraujiški ir apgalvoti", pareiškė tas pats pareigūnas.

Kitas Valst. D-to pareigūnas pareiškė: "Problemos, kurios turėtų būti taikingu būdu išspręstos, yra šios: Karas Korejoje, taikos sutartis su Austrija, nusiginklavimas ir atominės energijos kontrolė, komunistų karai Malajose ir Indo-Kinijoje, ir, pagaliau, pastarieji mūsų lėktuvų užpuolimai Vakarų Europoje".

"New York Times" pažymi, kad Malenkovo žodžiai Aukščiausioje Taryboje būtų nuosirdžiai priimti, "jeigu kas nors jais tikėtų".

Būdingiausia, kad buvęs JAV-bių ambasadorius Maskvoje Mr. A. Harriman pareiškė, jog Malenkovas yra pats brutaliausias ir sadistiškiausias žmogus, kokį jis būdamas Maskvoje yra sutikęs.

"Aš manau, kad didžiausi sunkumai yra ateityje", pareiškė Mr. Harriman.

MIRĖ ČEKŲ KOMUNISTŲ VADAS KLEMENT GOTTFWALD

Vos dviem dienom praslinkus po sugrįžimo iš Stalino laidotuvių Čekoslovakijos prezidentas ir komunistų partijos vadas Klement Gottwald staiga susirgo ir pasirgęs dvi dienas mirė. Oficialiai skelbiama, kad jis mirė nuo aštraus plaučių uždegimo ir pleurito, o kaip ten iš tikrųjų buvo — sunku pasakyti.

Gottwaldas buvo 57 metų amžiaus. Jo pareigas kol kas perėmė premjeras Antonin Zapotocky, vice-premjeras ir saugumo šefas Karel Bacilek ir karo ministras Aleksej Cepicka.

Klement Gottwald tai yra tas pats, kuris 1948 metais, Maskvos inspiruojamas ir padedamas, galutinai užgnaužė Čekoslovakijos respubliką ir padarė ją Rusijos satelitinę valstybę.

Užsienioose Gottwaldo mirtis nepadarė jokio gilesnio įspūdžio. Vakaruose neabejojama, kad Čekoslovakijos režime netenka laukti kokio nors pakitėjimo, nes Rusija to neieš.

Buvęs ministerio pirmininko pavaduotojas Gottwaldo vyriausybėje, Peter Zenk, kuris šiuo metu esąs JAV-bėse, pareiškė, kad Gottwaldas turėjęs būti atpirkimo ožiu už ūkišką Čekoslovakijos sunkumą. Čia daliniai, gal būt, aiškėja ir jo taip staigios mirties priežastis: nepatogu juk visus tik karti, dalis turi ir "naturalią mirtim" baigti savo dienas.

"New York Times", rašydamas apie Gottwaldo mirtį, pažymi: "Lygiai kaip mes laisvajame pasaulyje, taip ir čekų tauta dėl jo mirties neturi nė menkiausio pagrindo išlieti bent vieną ašarą".

"SERGA" IR RYTŲ VOKIETIJOS PREZIDENTAS

Iš Berlyno sklinda gandai, kad "susirgo" ir Rytų Vokietijos prezidentas Wilhelm Pieck, kuris yra 79 metų amžiaus, tačiau platesnių informacijų kol kas nėra gauta.

Ziauriajam tironui mirus

Amžinieji pasaulyje veikiančieji dėsniai neaplenkė ir Stalino. Išmušė ir jam likimo valanda. Kad ir labai galinga, komunistų partija nepajėgė pakeisti dėsnio ir įsakyti giltinei praeiti pro Stalina.

Milijonus žmonių Stalinas ir komunistų partija yra išbraukę iš gyvųjų tarpo savo viešpatavimui įtvirtinti. To, kuris vakar grasino pavergti visą pasaulį, šiandien jau nebėra. Ar jo kūrinį, komunistų partiją, ir Sovietų imperiją greit išstiks jo vado likimas?

Istorija mus moko, kad, tironams žuvus, jų pačių kraujuose paskesta ir jų sukurtieji režimai.

Nesiimant pranašauti, kas artimiausioje ateityje įvyks, viena galima drąsiai teigti, būtent, kad Stalino mirtis įneš nemažą sumišimo į sovietinį ir komunistinį pasaulį.

Reikia laukti, kad Stalino mirtis laisviesiems kraštams bus priminimas greičiau surikiuoti savo jėgas ir baigti pasirengti, kad jų neišstiktų tas pats baisus likimas, kuris sudaro šimtų milijonų pavergtų žmonių dalį.

Tikėkime, kad Stalino mirtis priartins ir mūsų Tėvynės išlaisvinimą ir nepriklausomybę. Todėl suglauskime savo gretas, būkime dar vieningesni, kad lemiamiems įvykiams artėjant būtumėm kuo pajėgiausi mūsų Tėvynę prikelti naujam gyvenimui.

KAIP KOMENTUOJAMA STALINO MIRTIS

Stalino mirtis komentuojama įvairiai. Vokiečių "Rheinischer Merkur" reiškia mintį, kad ir jį likvidavo Malenkovo vadovaujama "Kremliaus žmogžudžių komanda". Prancūzų spaudos ir radijų daugumas skelbia įsitikinimą, kad dabar iš esmės keisis ir Sovietų užsienio politika. JAV spaudoje pasirodė balsų, kad

tarpt. padėtis gali paastrėti, bent pagriežtės šaljoje karo frontai.

Amerikiečių apžvalgininko W. Lipmano nuomone, bolševikams negreit pavyks "sukurti tokį naują dievuką, koks buvo Stalinas". Kitų nuomone, naujas

bolševikams negreit pavyks sukurti antrą Leniną arba Stalina. Kol Stalinas būtų buvęs gyvas, naujo karo tikrai nebūtų buvę, nes jis nenorėjo nė II-jo karo ir buvo pasiryžęs nacinei Vokietijai užleisti didelę teritorijos dalį. Deja, Hitleris reikalavo dar daugiau "erdvės", kol galiausiai iš visų "galimų okupuoti sričių" beliko bunkeris Berlyne, kur jis ir nusizūdė. Amerikiečių ekspertų nuomone, dabar

taip Stalino įpėdinių neišvengiamai prasidės trėnimas.

Tačiau visai valdžiai savo rankose sukoncentruoti Molotovas laikomas per senu, Berijai žvaigždė apsiniaukę, kai sausio mėnesį jis buvo imtas viešai kritikuoti, Malenkovas — nemėgstamas kariuomenės.

Tačiau visiems pavergtiems Stalino mirtis sudaro naują išlaisvinimo viltį.

Su laiku žuva visi, kad ir ziauriausieji režimai, tad žus ir bolševiku sukurtasis, juo labiau, kad jis ne tik pavergtė milijonus svetimų žmonių, bet taip pat žudė savąją tautą. Anot kancl. Adenauerio, tas mauzoliejus, kuris bus

Vašingtono ir Londono saugumo organai taip pat susirūpino galimu paslapčių bolševikams išdavimu, jeigu tiek daug ten dirba komunistų. Australijos valdžios organai tačiau atsakė, kad viskas tvarkoje, esą, jokių paslapčių komunistams neišduota...

NAUJAUSIAS SOVIETŲ KOVOS LĒKTUVAS VAKARIEČIŲ RANKOSE

Kovo 5 dieną jaunas lenkų lakūnas, Franciszek Jarewski, su naujausio tipo rusų jet-naikintoju MIG 15 nusileido Danijos teritorijoje, Bornholmo saloje. Jis tuoj pat buvo paimtas policijos apsaugon, o lėktuvą paėmė savo žinion atitinkamos Sąjungininkų aviacijos institucijos, kurios studijuoja lėktuvo konstrukciją.

Kelioms dienoms praslinkus buvo paskelbta, kad lėktuvo "pavogimas" buvęs suplanuotas Amerikos saugumo organų, tačiau pats lakūnas kategoriškai paneigė tokias žinias. Esą, jis savo iniciatyva pabėgęs iš Sovietų režimo ir su jokiomis organizacijomis neturėjęs ryšio. Vis dėl to vėliau Marylando (JAV) buvęs gubernatorių pareiškė, esą jis ir jo kolegos biznieriškai tikrai finansavę lėktuvo "pavogimą". Pats buvęs gubernatorių ir jo bendradarbiai yra nariais — dalininkais Fairchild Aircraft bendrovės ir buvę suinteresuoti gauti naujausią Sovietų lėktuvo modelį ištyrimui. Toliau jie pareiškė, kad JAV-bių vyriausybė nieko bendra su jų kombinacija neturėjusi.

Kaip ten bebūtų, bet naujausio tipo Sovietų lėktuvus yra Sąjungininkų rankose.

karas ar taika priklausys nuo to, kam faktiškai pateks į rankas visa po Stalino valdžia Sov. Sąjungoje. Vokiečių 7 d. radiofonų pranešimu, ją paėmė Malenkovas, kuris paskirtas naujosios SSSR kom. vyriausybės galva ir drauge vadovauja partijai, be to, jį "5 ratelį" jėgo dar Molotovas (jis vadovauja užs. reik. ministerijai), Berija, Bulganas ir Kaganovičius. Apskritai, laikoma, kad vadovybė į savo rankas suėmė Malenkovas ir jam išstikimi kiti bekylą partijos pareigūnai.

Iš senosios vyriausybės į naująją neįėjo net 14, o Višinskis pažemintas į užs. reik. viceministerius ir paliktas tik SSSR atstovu Jungt. Tautose. Jis iš New Yorko išplaukė į SSSR su ašaromis akys.

Sveicary "Die Weltwoche" (53.3.6) nuomone,

bolševikams negreit pavyks sukurti antrą Leniną arba Stalina.

Kol Stalinas būtų buvęs gyvas, naujo karo tikrai nebūtų buvę, nes jis nenorėjo nė II-jo karo ir buvo pasiryžęs nacinei Vokietijai užleisti didelę teritorijos dalį. Deja, Hitleris reikalavo dar daugiau "erdvės", kol galiausiai iš visų "galimų okupuoti sričių" beliko bunkeris Berlyne, kur jis ir nusizūdė. Amerikiečių ekspertų nuomone, dabar

taip Stalino įpėdinių neišvengiamai prasidės trėnimas.

Tačiau visai valdžiai savo rankose sukoncentruoti Molotovas laikomas per senu, Berijai žvaigždė apsiniaukę, kai sausio mėnesį jis buvo imtas viešai kritikuoti, Malenkovas — nemėgstamas kariuomenės.

Tačiau visiems pavergtiems Stalino mirtis sudaro naują išlaisvinimo viltį.

Su laiku žuva visi, kad ir ziauriausieji režimai, tad žus ir bolševiku sukurtasis, juo labiau, kad jis ne tik pavergtė milijonus svetimų žmonių, bet taip pat žudė savąją tautą. Anot kancl. Adenauerio, tas mauzoliejus, kuris bus

Vašingtono ir Londono saugumo organai taip pat susirūpino galimu paslapčių bolševikams išdavimu, jeigu tiek daug ten dirba komunistų. Australijos valdžios organai tačiau atsakė, kad viskas tvarkoje, esą, jokių paslapčių komunistams neišduota...

NAUJAUSIAS SOVIETŲ KOVOS LĒKTUVAS VAKARIEČIŲ RANKOSE

Kovo 5 dieną jaunas lenkų lakūnas, Franciszek Jarewski, su naujausio tipo rusų jet-naikintoju MIG 15 nusileido Danijos teritorijoje, Bornholmo saloje. Jis tuoj pat buvo paimtas policijos apsaugon, o lėktuvą paėmė savo žinion atitinkamos Sąjungininkų aviacijos institucijos, kurios studijuoja lėktuvo konstrukciją.

Kelioms dienoms praslinkus buvo paskelbta, kad lėktuvo "pavogimas" buvęs suplanuotas Amerikos saugumo organų, tačiau pats lakūnas kategoriškai paneigė tokias žinias. Esą, jis savo iniciatyva pabėgęs iš Sovietų režimo ir su jokiomis organizacijomis neturėjęs ryšio. Vis dėl to vėliau Marylando (JAV) buvęs gubernatorių pareiškė, esą jis ir jo kolegos biznieriškai tikrai finansavę lėktuvo "pavogimą". Pats buvęs gubernatorių ir jo bendradarbiai yra nariais — dalininkais Fairchild Aircraft bendrovės ir buvę suinteresuoti gauti naujausią Sovietų lėktuvo modelį ištyrimui. Toliau jie pareiškė, kad JAV-bių vyriausybė nieko bendra su jų kombinacija neturėjusi.

Kaip ten bebūtų, bet naujausio tipo Sovietų lėktuvus yra Sąjungininkų rankose.

pastatytas Stalinui (jis dabar išstatytas Lenino mauzoliejuje), vokiečiams amžinai bylos, kiek Stalinas yra pavergtis ir sunaikinęs jų tautiečių. O pavergtieji prie tų žodžių pridėtų: taip pat milijonus kitų tautų žmonių. "Observatore Romano" pažymi, kad Stalino vardas bus amžinai susijęs su tylią kančią, kurioj

sunkius kryžiaus kelius teko vienais iš pirmųjų išeiti Baltijos valstybių broliams.

Stalina ir jo režimą ypač smarkiai puola rusai, ukrainiečiai ir kiti pavergtieji tiek savo spaudoje, tiek per radijo pranešimus. Visi jie nurodo, kad sovietinė grėsmė palieka, kaip buvusi, o kitų nuomone, net padidėja, nes, Malenkovi suėmus visą vadovybę į rankas, kažin ar benorės bolševikai laukti tol, kol amerikiečiai su Vakarais galutinai stiprės ir bus pajėgūs sutriuškinti pačią užuomazgą kiekvieną galimą bolševikų avantiūrą.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

apie Stalino ligą buvo pranešta tik kovo 4 d. 10 val. per Vilniaus radiją, nors smūgis Stalina buvo išstikęs jau naktį iš kovo 1 į 2 d. Būdinga, kad tą dieną netransliavo jokios programos įprastiniu laiku nei Kauno, nei Klaipėdos, nei Šiaulių radijo mazgai. Matyti, buvo įsakyta "būti pasiruošusiems", kaip kad Rytų Vokietijoje, kur komunistų galva buvo įsakytas tučiuojau skristi į Maskvą, o visa kariuomenė, milicija ir net ugniagesiai suvaryti į savo būstus, nes buvo paskelbta "aliarmo padėtis", o kiekviena antikomunistinė pasireikšima buvo įsakta "likviduoti" pačiomis griežiausiomis priemonėmis. SSSR KP centro komiteto ir minist.

tarybos pranešimuose paskelbtas įsakymas "nurodymas, kad visi su "padvigubinta energija" parodytų "didžiausią vieningumą ir susitelkimą, valios tvirtumą ir budrumą". Vak. Vokietijoje komunistai apie Stalino mirtį atspausdino plačiausius pranešimus ir juos kiša norintiems ir nenorintiems į pašto dėžutes ar tarp namų durų.

Kovo 10 dieną du Sovietų naikintojai užpuolė amerikiečių lėktuvą prie Regensburgo ir jį nušovė. Lakūnai išsigelbėjo išsokdami parašutais.

Kovo 12 dieną buvo užplutas anglų keturmotorinis karo lėktuvas netoli Hamburgo prie Rytų Vokietijos sienos ir nušautas. Žuvo net 7 asmenys. Slaptus dokumentus, kuriuos turėję lėktuve, suskubo išmesti Vakarų zonoje.

Ryšų su tokiais brutaliais incidentais Amerikos karo vadovybė įsakė savo aviacijai šauti į Sovietų lėktuvus, jeigu jie bandytų priartinti, gi Britų karo vadovybė įsakė savo aviacijai laikytis apie 10 mylių atstus nuo Rytų Vokietijos sienos, tačiau taip pat visus lėktuvus apginkluoja ir, be to, juos lydės naikintojai, kad reikalui esant galėtų lėktuvus apginti.

Ryšų su šiais incidentais, JAV, Anglijos ir Prancūzijos vyriausybės įteikė griežtas notas Sovietams, kurios visos buvo atmetos.

Sie incidentai dar labiau įtempė padėtį, kuri ir taip visą laiką nėra atslūgsi.

— VLIKO ir Vyk. Tarybos Pirmininkai, taip pat VT nariai Vasario 16-tosios proga yra gavę eilę sveikinimų. Sveikinimų atsiuntė tiek užsieniečiai, tiek pačių lietuvių veiksniai, įvairios organizacijos ir atskiri asmenys. Juos čia visus skyrium suminėti būtų neįmanoma. Tai rodo, kad mūsų visuomenė nėra nuo mūsų laisvinimo veiksmų nutolusi net ir po 8 tremties metų, bet priešingai, juos su visuomene siejant šilti saitai darosi kas kartas dar tamsresni.

SAJUNGININKŲ MANEVRAI

Vakarų Vokietijoje vyksta dideli karo aviacijos manevrai. Bus vykdomi inscenizuoti atskiri vietovijų puolimai ir bandoma gynybos efektingumas.

Vidurinio jūroje kovo 17-24 dienomis vyksta didžiuliai kombinuoti jūrų ir oro laivynų manevrai, kuriuose dalyvauja JAV, Anglijos, Turkijos, Graikijos ir Italijos daliniai.

GEN. TITO LONDONE

Kovo 16 dieną specialiu laivu, lydimu kelių mažesnių karo laivų, į Londoną atvyko Jugoslavijos diktatorius gen. Tito. Londone jis buvo sutiktas labai iškilmingai. Jų pasveikino Edinburgo kunigaikštis karalienės vyras ir min. pirmininkas Churchill. Viešėdamas Londone gen. Tito pasimatys ir pietaus su karalene.

Šios kelionės užkulisuose, be abejo, slepiasi politiniai, kariniai ir ūkiniai tikslai.

JAV-bių IR ANGLIJOS SUTARI-MAS DĒL ARTIMŲJŲ RYTŲ

Iš Vašingtono pranešama, kad tarp JAV-bių užs. reik. ministerio Mr. Dulleso ir Anglijos užs. reikalų ministerio Mr. Edeno pasiektas visiškas nuomonų vienodumas dėl Sueco kanalo atei ties ir dėl Artimųjų Rytų politikos. JAV-bių vyriausybė visiškai pritaria Anglijos politinei linijai šiam regione.

ANGLIJA. TURI 554.000 KARIUOMENĖS

Anglijos karo ministeris Mr. A. Head pateikė parlamentui planą, pagal kurį Anglija turės 554.000 įvairių ginklų rūšių kariuomenės, kuriai išlaikyti reikalinga £526 milijonai. Karaministeris ta proga pažymėjo, kad britų kariuomenė ginkluota bene geriausia pasaulyje tankais, turinti įvairių slaptų efektingų ginklų, įskaitant varuojamas bombas, kas ją daro stiprią ir kovingą.

ANGLIJA ATSIŠAKO PREKIAUTI SU KOMUNISTŲ KINIJA

Ryšų su Anglijos užs. reikalų ministerio Mr. Edeno kelione į Vašingtoną ir vykusiems ten pasitarimais Anglija uždraudė savo laivams gabenti strategines medžiagas į Kiniją. Daugelis laivų savininkų, tiek anglų tiek ir amerikiečių, stengiasi apeiti visokius draudimus ir laivus registruoja kitose valstybėse, kad tuo būdu jų nelieštų Amerikos ir Anglijos įvairūs draudimai.

Vargšai kapitalistai tiek godūs pinigų, kad nė nepagalvoja, jog stiprindami komunizmą ateria sau kilpą ant kaklo.

STALINUI MIRUS

Kovo mėn. 4 d. Čikagos angliškiesiems dienraščiai paskelbė, kad Rusijos diktatorius Stalinas atsiduręs arti mirties. Kovo 5 d. pranešė, kad jau Stalinas miręs. Ta proga, kelias dienas straipsniai ir Stalino su visais Kremliaus tūzais paveikslai buvo "užkariavę" laikraščių skiltis. Atrodo, kad visos nuotraukos bus spaudoje pasirodžiusios, kiek tik jų Stalinas savo gyvenime buvo turėjęs. Lietuvių kalboje išeinantis Čikagoje "Vilnis" tiesiog krokodilo ašaromis pravirko, kad jų "dievas" nus...

Milijonai nekaltų žmonių, kuriuos Stalinas yra uždaręs savo sukurtuose pragariskuose koncentracijos lageriuose, be abejo lengvai atsiduso. Tačiau diktatoriaus postą užėmus juo viename "mokiniai" Malenkoviui neįtikėtina, kad Rusijos vidaus ir užsienio politikoje šlykščiausias žmonijos istorijoje despotizmas pasikeistų ir vergija sovietuose išnyktų.

Kaip ten bebūtų, bet dabar spauda yra ir bus ilgą laiką pilna įvairiausių spėliojimais užversta apie Kremliaus užburtąjį sfinklą.

Vasario 16-oji sustiprino musu viltis

Dulleso pareiskimas

JAV užs. reik. ministerio J. F. Dulleso pareiskimas, paskelbtas 1953 vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga ir skirta taip pat Estijai, per davė oficiali JAV telegramų agentūra USIS ir visa eilė kitų didžiųjų spaudos tarnybų, taip pat paskelbė veik visi žymiausi pasaulio spaudos organai. Kai kurie iš jų pareiskimo tekstą išdėjo išsiai: "Prieš 35 metus lietuvių ir estų tautos laimėjo savo nepriklausomybę, kad vėliau vėl taptų žiaurus sovietų imperializmo aukomis. Giliai užjausdamas Pabaltijo tautų dabartines kančias, šia proga aš siunčiu esant, latviams ir lietuviams šiltes sveikinimus ir geriausius linkėjimus, — kalbėjo JAV valstybės sekretorius. — Lietuvai šie metai yra ypatingai reikšmingi, nes šiemet sueina 700 metų nuo Lietuvos valstybės suorganizavimo. Prieš 700 metų Mindaugas buvo vainikuotas pirmuoju Lietuvos karaliumi.

Atsisakydama pripažinti Pabaltijo valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą, JAV vyriausybė pareiškė amerikiečių tautos įsitikinimą, kad visų tautų, didelių ir mažų, santykius turi tvarkyti teisė ir teisingumas. Tautos yra didelės ne dėl gyventojų gausumo ar teritorijos bei turtų didumo, bet dėl savo dvasinės ir moralinės stiprybės ir laisvės bei nepriklausomybės meilės. Šitos ypatybės praeityje padėjo Jūsų tautai nugalėti visus sunkumus. Aš tikiu, kad su Dievo pagalba jos padės jums iškęsti dabartinę priešpaužę ir sulaukti naujos laisvės dienos". Kitame oficialiame USIS (United States Information Service) pranešime smulkiau atžymėta, kaip Lietuvos Nepriklausomybės 35 m. sukaktį šventė amerikiečiai ir Amerikos lietuviai. Drauge duotas svarbiausių senatorių kalbų ištraukos. Prancūzų telegramų agentūra, šveicarų spauda ypač atkreipė dėmesį į tą Dulleso

kalbos vietą, kur pažymėta, kad Lietuva, kaip ir Estija, yra kritusi "brutalaus sovietų imperializmo auka". Kiti laikraščiai ypatingai dėmesį atkreipė į tai, kad tokį pareiskimą Pabaltijo tautoms pirmą kartą tarė faktiškasis JAV politikos vairuotojas, aiškiai paskatindamas pavergtasias tautas nenusiminti ir pasižadėdamas, kad jos bus išlaisvintos. Lietuvių spauda ypač išryškino du momentus: 1) kad tokį pareiskimą su visos vyriausybės pritarimu padarė pats JAV užs. reik. ministeris ir 2) kad savo pareiskime jis ypač išskėlė Lietuvos valstybės tęstinumą ir jos 700 metų tradicijas.

"Die Neue Zeitung" Nr. 43 (1953. 2.20) išdėjo USIS perduotą žinią, kaip JAV užsienio reikalų ministerija projektuoja pavergtosioms Sovietų tautoms ateiti į pagalbą ir joms iškovoti laisvę. Ta proga smulkiau panagrinėjami Dulleso per spaudos konferenciją du padaryti pareiskimai, kurių viename konstatuojama, kad Sov. Sąjunga yra daug kartų sulaužiusi karo metu padarytuosius susitarimus. Amerikiečių tauta yra tvirtai nusistačiusi, kad pavergtosios tautos turi būti išlaisvintos. Tuo reikalu ruošama rezolucija, kuri, galutinai suformuluota, bus pateikta priimti kongresui. Jos pagrindu glūdi mintis, kadaise dar Lincolno išsakyta, kad turi būti laisvos visos pavergtosios tautos. Tuos laisvės žodžius Lincolnas pasakė JAV gyventojams, bet jais išreiškė viltį visiems pavergtiesiems visiems laikams visame pasaulyje. Už tos vilties realizavimą Amerika kaip tik ir pasisako. Taigi amerikiečių kalba su bolševikais darosi vis aiškesnė. Eisenhoweris sutinka tam tikromis sąlygomis susitikti net su pačiu Stalinu. Anot "Time", vienintelė priemonė išvengti karštojo karo — tai laimėti šaltąjį.

Vasario 16-ji pasaulyje

J. A. V-bėse

JAV-ėse Lietuvos Nepriklausomybės 35 m. sukaktis šiemet buvo ypač įspūdingai paminėta. Vašingtone JAV parlamente Vasario 16-ji buvo įspūdingiausia demonstracija už nepriklausomą Lietuvos atsteigimą. Senate ta proga kalbas pasakė 9 senatoriai, respublikonai ir demokratai, o atstovų rūmuose Lietuvai buvo skirta itin valanda. Čia kalbas pasakė 19 kongreso narių, be to, dar apie 80 kongreso narių, tiek respublikonų, tiek demokratų, su kongreso pritarimu davė savo pareiskimus Lietuvai ir jos bylai, įtraukti į oficialiuosius Congressional Record. Visuose juose pareiškta lietuvių tautai užuojauta dėl ją ištikusios nelaimės ir drauge pritarimas jų vedamai laisvės kovai. Trumpai suglaudus visų jų pareiskimus, galima pažymėti šios svarbiausios mintys: Amerika laukia dienos, kada Lietuva bus vėl laisva. Amerikiečiams lietuviai yra puikiausias simbolis kovos už laisvę. Ne vienas iš kalbėjusiųjų pareiškė viltį, kad Lietuvos laisvės šventė bus veikiai galima švęsti laisvai laisvoje Lietuvos žemėje. Senat. Lehmano žodžiaisariant, amerikiečių pareiga pasirūpinti, kad lietuvių kentėjimams būtų juo greičiau padarytas galas. Amerika ir yra pasiryžusi išlaisvinti tironijos aukas. Senat. Listerio Hillio pareiskimu, "mūsų simpatijos ir pagarba šiai išdidžiai, bet neturinti balso tautai ir jos laisvę myliantiems kaimynams Estijoje ir Latvijoje".

Vasario 16 d. šventė sulaukė plataus atgarsio ir amerikiečių spaudoje. Bene būdingiausias atsiliepimas reikia laikyti įtakingo "New York Times" vedamąjį, skirtą Lietuvos bylai ir kitų pavergtųjų kovai už laisvę įvertinti. Per Amerikos Balsą ir kt. vietos radijus buvo paskelbti VLIKo ir Vyk. Tarybos sveikinimai kraštui ir po visą pasaulį išblaškytiems tautiečiams, taip pat laisvajame pasaulyje esančių trijų Vasario 16 d. Akto signatarų: M. Biržiškos, J. Kaminsko ir prel. K. Šaulio žodis. Vasario 16toji — tai yra trimis garsas pasiruoti lemiama kovai. Prel. K. Šaulio žodžiaisariant, būkime tikriausi — Lietuvai ir vėl išmuš laisvės valanda. Lietuvos įgaliotas ministeris Vašingtone P. Zadeikis pažymėjo, kad anksčiau ar vėliau, bet vieną kartą tikrai komunistinė diktatūra žlugs. Visagalia Apvaizda teveda mūsų tautą į laisvą gyvenimą laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje. ALTA paskelbė atsisaukiamą 562-ųjų lietuvių organizacijų vardų. Jame pažymėta, kad netrukus bus oficialiai kreipiamasi į JAV kongresą, jog praveštų tyrinėjimą, kaip Lie-

rios organizacijos ir pavieniai asmenys svetimauciai minėjo Lietuvos vardą dažniau, nei kada nors kitados, domėjosi jos istorija ir praeitimi, reikė suširpinti jos likimą ir drauge viltį, jog pavergtosios mūsų tėvynė vėl greitai grįš į laisvųjų tautų eiles. Iš vokiečių kalba leidžiamos spaudos apie Lietuvą ir jos bylą ar Vasario 16 d. šventę šiltais atsiliepė šveicarų "Der Bund", "Neue Zürcher Zeitung", "Neue Zürcher Nachrichten", vokiečių "Die Neue Zeitung", "Westdeutsche Zeitung", Münsteryje leidžiamas "Kirche und Leben", "General-Anzeiger für Bonn und Umgebung", "Düsseldorfer Nachrichten", Münchene leidžiamas "Süddeutsche Zeitung", Ost-Europa" Stuttgarte ir kt.

Prancūzų kalba leidžiamas šveicarų dienraštis "La Liberté" vasario 18 d. išdėjo Lietuvos Nepriklausomybės šventei skirtą straipsnį, kuriame nusaikoma Vasario 16 d. reikšmė ir duotas svarbiausios ištraukos iš arkiv. metrop. J. Skvirecko ganytojinio laiško, specialiai išleisto Vasario 16 d. proga tikintiesiems. Nicoje leidžiamas dienr. "Nice-Matin" išdėjo Vasario 16 d. skirtą pranešimą, kuriame buvo pažymėta, kad Lietuvos nepriklausoma valstybė buvo atkurta 1918 m. vasario 16 d. Vilniuje. Ją mini visame pasaulyje išsklaidyti lietuviai, taip pat prancūzų, belgų, vokiečių, amerikiečių, italų, Vatikano ir kiti radijai, iš savo pusės pareiškdami lietuviams savo simpatijas.

ITALIJOJE

Lietuvos Nepriklausomybės šventės dieną Lietuvos ministeris prie Šv. Sosto S. Girdvainis suruošė pasiuntinybę į priėmimą, kuriame dalyvavo lietuvių kolonija su vysk. Padolskiu priešakyje, duosininku atstovai, tarp jų vysk. J. Buško, diplomatai, italų visuomenės, kultūros, mokslo ir spaudos sferų žmonės su p. Cingolani, Italijos vyriausybės viceministere, priešaky. Ypač gausingai buvo atstovaujamos Sovietų pavergtosios tautos.

Vasario 16 d. Romos lietuviškųjų transliacijų vedėjo Dr. J. Gailiaus rūpesčiu Italijos radijofonas davė lietuvišką muziką ir atitinkamą paskaitą italų kalba. Trumpomis bangomis buvo transliuota iš Romos LDS min. S. Lozoraičio, VLIKo ir arkiv. metrop. J. Skvirecko atsisaukiamai.

Nepriklausomybės 35 metų minėjimas Romoje, suruoštas Romos apylinkės LB valdybos, vadovaujant energingam pirmininkui kun. V. Mincevičiui, praėjo labai iškilmingai. Jis savo dalyvių gausumu ir svarbumu yra bene vienas iš reikšmingiausių ligšiol įvykių minėjimų Italijoje. Minėjimas buvo suruoštas vasario 15 d. puošniame Romos S. Angele Merici instituto būste. Romos padangėje plėvėsavio Lietuvos trispalvė, kuri buvo pagerbta 6 carabinieri ir 6 policininkų, atsistų vid. reikalų ministerijos. Pamaldas atlaikė kard. Pizzardo, Seminarijų ir Universiteto Kongregacijos prefektas, pasakydamas pilną paguodos ir lietuvių padrašinantį pamokslą, drauge primindamas, kad Šv. Tėvas labai rūpinasi, jog visas katalikų pasaulis melstų už Tylos Bažnyčią ir parodytų savo solidarumą su persekiojamaisiais. "Mano brangūs lietuviai, — baigė kardinolas, — guoskitės tuo, jog visas katalikų pasaulis šiandien yra su jumis, meldžiasi už jus, stebisi jūsų heroizmu ir trokšta, jog galėtumėte veikiai grįžti į savo Tėvynę, kaip plovėjai po gausios piutes, giedodami tautinius himnus". Per mišias lietuviškas giesmes giedojo lietuvių šv. Kazimiero kolegijos choras, diriguojamas kun. K. Šenkiaus. Pamaldose dalyvavo LDS min. S. Lozoraitis ir lietuvių kolonija Romoje.

Antroji minėjimo dalis vyko puikiai išpuoštoje salėje, papuoštoje Lietuvos, Vatikano ir Italijos vėliavomis. Antroje salės dalyje buvo išstatyti lietuvių dailininkų S. Pacevičienės ir I. Pacevičiūtės kūriniai. Visa aplinka buvo labai iškilminga ir jauki. Minėjimą atidarė Romos LB valdybos pirmininkas, kuris pabrėžė, jog lietuvių kova už laisvę bus vainikuota pergale. "Tautos nemirsta" yra pasakęs didysis popiežius Benediktas XV, taigi prisikels ir Lietuva. Vysk. V. Padolskis savo žodyje išskėlė Nepriklausomybės šventės prasmę ir užsienio svečius supažindino su dabartine lietuvių tautos tragedija, jos kovomis ir siekimais. Paskutinio Šv. Sosto nuncijus A. Centozo, 1940 m. bolševikų išvyto iš Lietuvos, žodį dalyviai sutiko ilgomis ovacijomis. Arkivyskupas pareiškė džiaugsmą galėdamas pasveikinti lietuvių tokia reikšminga proga ir pareiškdamas nuosirdžiausius linkėjimus, kad garbingai lietuvių tautai juo greičiau vėl išmuštų laisvės valanda. Buvo nuncijus pra-

nešė, kad jį iškilmėse dalyvauti ir atstovauti Vatikano valstybės sekretoriui įgaliotojui Mgr. Montini, kuris, netikėtai svarbių reikalų sutrukdytas, negalėjo pats atvykti. Kalbėtojas drauge pažymėjo, kad Popiežiui buvo labai maloni iš lietuvių gauta sveikinimo telegrama, už kurią jis nuosirdžiausiai padėkojo ir suteikė prašytąjį palaiminimą, melddamasis už kenčiančią brangią lietuvių tautą, o jos sūnums linkėdamas, kad galėtų kuo greičiausiai grįžti į savo mylimą išlaisvintą tėvynę.

Paskui sveikinimo žodį tarė Italijos užs. reik. viceministeris Dominedo, įgaliotas min. pirmininko ir užs. reik. ministerio De Gasperi atstovauti Italijos vyriausybei. Karštai sveikindamas lietuvius ir linkėdamas greitai atgauti laisvę, pastebėjo, kad laisvosios tautos jau organizuojasi ginti pavergtuosius. "Laisvųjų tautų gyvybinių interesų gynimas yra neatskiriama susijęs su pavergtųjų išlaisvinimu, — kalbėjo viceministeris. — Mes nežinome, kokių būdu šis išlaisvinimas įvyks, bet viena yra aišku, kad jis tikrai įvyks". Gale Dominedo pažadėjo, kad italai visuomet aktyviai rodris savo solidarumą lietuvių tautai. Pagrindinę kalbą pasakė krikščionių demokratų partijos senatė pirmininkas senat. Cingolani, buv. karo ministeris. Jis pirmiausiai palinkėjo, kad Italija "pripažinti laisvosios Lietuvos atstovus tremtyje. Toliau kalbėtojas trumpai nusakė Lietuvos laisvės kovų istoriją ir ją palygino su Italijos laisvės kovomis. Pabrėžęs, kad maža lietuvių tauta gali eiti pavyzdžiu savo drąsiais reformomis, savo kultūrine pažanga, senat. Cingolani priminė, kad jis kovoja už pavergtųjų tautų įjungimą į Europos Tarybą, reikalaujdamas, kad būtų paliktos laisvos kėdės išlaisvintųjų tautų atstovams. Senatorių savo kalbą baigė padrašinimu lietuviams kankiniams ir kovotojams už laisvę, kad nenusimintų, bet drąsiai žvelgtų į ateitį.

Romos LB pirmininkas padėkojo dalyviams ir svečiams už jų pareiškstas mintis ir atsilankymą į iškilmes. Abiejų tautų žuvusieji už laisvę pagerbti suitelkimo minute. Minėjimas baigtas sugiedant Lietuvos ir Italijos himnus.

Po minėjimo gretimoje salėje vyko Romos LB valdybos suruoštos svečiams pagerbti vaišės, kuriose dalyvavo 200 žmonių. Be minėtųjų kalbėtojų, atsilankė taip pat lenkų arkiv. Gavlina, ukrainiečių vysk. Busco, Vatikano valstybės sekretoriato valdininkai Mgr. Ducoli ir Mgr. Civerdi, Italijos valstybės pasekretorė Guidi-Cingolani, užs. reik. ministerijos aukšti valdininkai min. Nicolai ir markizai Solari, Lietuvos attache prie šv. Sosto St. Lozoraitis jr., Romos viceburmistras Andreoli, ministerių kabineto užs. transliacijų direktorius Dr. Bernabei, partijos "Alleanza Tricolore Italiana" centrinė direktorė, gen. Passeroni ir daugelis kitų. Minėjimo proga buvo pasiūstos sveikinimo telegramos popiežiui Pijui XII ir Italijos Respublikos prezidentui Luigi Einaudi, iš kurių gauti malonūs atsakymai su nuosirdžiausiais linkėjimais. Raštu sveikino Italijos prezidentas Luigi Einaudi, susisiekiimo ministeris Malvestiti, Romos burmistras prof. Rebecchini, Italijos svarbiausios valdžios partijos krik. demokratų polit. sekretorius Gonella, Italijos Tautinio Piliečių Komiteto pirmininkas ir daug kitų. Lietuvos laisvės šventę ir jos minė-

jimą Romoje plačiai aprašė italų spauda: Vatikano dienr. "L'Osservatore Romano", "Il Quotidiano", kuris taip pat išdėjo iškilmių nuotrauką, Italijos vyriausybės oficiozas "Il Popolo", "Il Momento", plačiausiai Italijoje skaitomas dienr. "Il Messagero", diplomatomams skirtas žurnalas "Telegraf", respublikonų partijos organas "La Voce Republicanana" ir kt. Florencijoje leidžiamas "Il Matino d'Italia" išspausdino kun. V. Mincevičiaus versta N. Mazalaitės novelę "Nežinomo kareivio legenda", drauge supažindindamas su Lietuvos kovomis už laisvę. Asyzių leidžiamas inteligentams dvisavaitinis "La Rocca" išdėjo tos pačios autorės novelę "Miško takas". Įvade skaitytojai supažindinti su dabartine padėtimi Lietuvoje, partizanų kovomis ir su Vliko vadovaujama lietuvių veikla užsienyje. KD organas išspausdino V. Mincevičiaus kalbą ir straipsnį apie Kat. Bažnyčios padėtį Lietuvoje. Italijos oficiozas "Il Popolo" vasario 15 d. išdėjo ilgą P. Monaci straipsnį "Lietuvos kryžiaus kelias po Sovietų jungu", kuriame faktais ir dokumentais paaiškina lietuvių tautos tragediją. Visiems minėjimo dalyviams buvo išdėlta "Pro memoria", kurioje peržvelgta Lietuvos istorija ir supažindinama su dabartine jos padėtimi. Leidinys, išleistas Romos LB valdybos, paskleistas taip pat plačiai įtakingose Italijos visuomenės sferose.

Vasario 16-tos minėjimas Romoje, palankūs demokratines spaudos atsiliepimai apie Lietuvą ir JAV užs. reik. min. Dulleso pareiskimas, jog Pabaltijo tautos bus išlaisvintos, sujungino Italijos komunistus. Jų partijos organas "L'Unita" vasario 17 d. numeryje išdėjo straipsnį "Dominedo ieško bėdų", kuriame smarkiai užspiltas lietuvių iškilmėse dalyvavęs Italijos užs. reik. viceministeris. Laikraštis pastatė klausimą, kaip galėjo Italijos vyriausybės narys dalyvauti "reakcionierių" susirinkime, nukreiptame prieš Sov. Sąjungą, kai Italija su ta pačia Sov. Sąjunga palaiko diplomat. santykius. Rytojaus dienos numeryje buvo smarkiai užspulti Dullesas ir vicemin. Dominedo už pareiskimus, kad Pabaltijo valstybės bus išlaisvintos. "Reacionierių" šmeižtams atremti" komunistai pasikvietė į talką Maskvos radiją, kuris dvi dienas itališkai pasakojo apie "laim" sovietinėje Lietuvoje.

Vatikano radijas šiemet Lietuvos laisvės šventę paminėjo ypač plačiai ir įspūdingai. Programa su komentarais buvo perduota ne tik lietuvių, bet ir visomis kitomis kalbomis. Sukakties minėjimui skirtai transliacijai radijo vadovybė paskyrė visą valandą laiko. Minėjimo programa buvo sudaryta iš sveikinimų, šventei pritaikytos muzikos, tautinių giesmių, dainų bei poezijos. Šventės išvakarėse buvo duota Dr. J. Vaišnoros paruošta suitelkimo valandėlė. Vilkaviškio vyskupas V. Padolskis savo kalboje pažymėjo, kad iš dabartinių kovų išeis laimėtoja mūsų tauta, ji bus dar daugiau nuskaidrinta ir užgrūdinta. Jo kalba buvo nukreipta ypač prieš Sovietų klatingus viliojimus, mėginimus sukurti krašte bolševikinę tautinę bažnyčią. Lietuvos vyskupas yra didžiai susirūpinęs, kad lietuviai, būdami geri Lietuvos sūnūs ir dukros, išliktų ne tik ištikimi savajai tėvynei, bet taip pat sąmoningi tikintieji, nepasiduoty jokiems priešio viliojimams.

SPĖLIOJIMAI APIE PERONO KE-LIONE

Argentinos prezidentas — diktatorių Peronas buvo nuvykęs Čilėn aplankyti jos prezidentą generolą Carlos Ibanez del Campo. Oficialiai šis vizitas buvo motyvuojamas ekonominį reikalų pagausėjimu tarp Argentinos ir Čilės.

Tačiau JAV diplomatų tarpe kalbama, kad prez. Peronas vyko Čilėn norėdamas suorganizuoti Pietų Amerikos valstybių sąjungą. Prez. Peronas anksčiau gyveno Čilėje, tačiau tada jis buvo tik pulkininkas ir buvo išvytas iš Čilės už kišimasi į karinius reikalus. Čilės kariuomenės vadai nemėgsta Perono, tačiau Čilės prezidentas jį priėmė labai svetingai, nes kai dabartinis Čilės prezidentas buvo išvytas iš savo krašto, tai prez. Peronas buvo jam suteikęs pastogę Buenos Airėse. Po šio vizito Čilės prezidentas palydėjo Peroną Argentinon.

JAV laikraštinkas Edward Tomlinson pastebi, kad Čilės politikai yra įsitikinę, jog dabartinis jų prezidentas yra pasiryžęs priimti Perono doktrinas, kurios teoretiskai yra pusiauoklyje tarp Sovietų komunizmo ir Amerikos kapitalizmo.

Argentinos susisiekiimo ministeris generolas Juan Ignacio San Martin vi-

zitas neseniai Čilės karo bazes, todėl visa tai leidžia spėti, kad Argentina ir Čilė artėja ne tik prie ekonominės, bet ir karinės unijos.

Vašingtone šie vizitai yra vertinami neigiamai. Sklinda kalbos, kad 75 metų Čilės vidaus reikalų ministeris Guilermo del Pedregal, kuris apaštalauja skelbdamas "taiką", yra remiamas komunistų.

Prieš kurį laiką iš pareigų buvo nušalintas Čilės užsienio reikalų ministeris Arturo Olyarria už didelį palankumą Hitleriui ir jo propagavimą prieš alijantus paskutinio karo metu.

Taigi, pačioje Čilėje painiojasi žmonės, kurie yra palankūs įvairiems diktatūriniam režimams. Peronas, matoma, nori tuo pasinaudoti ir sudaryti tarp Argentinos ir Čilės ryšį, kuris būtų visai nepalankus JAV-bėms.

LIETUVIŲ ŠEIMOSE

P-nai Straukai, Adelaidė, susilaukė dukrelės Kristinos — Giedrės.

P-nus Bielskis, Hyde Park, gandrai taip pat aplankė, padovanodamas jiems mažytę Zitą — Rutele.

Tėvams ir mažytėms lietuviutėms linkime daug sėkmės ir sveikatos.

Maskvos nagai Irake

Persija yra visai netoli komunizmo. Ji panaši į nusirpusį obuolį, kuris vienu krestelėjimu gali nukristi į Maskvos sterblę ir po to bus visai natūralu, jei komunistinis spaudimas Viduriniuose Rytuose bus nukreiptas į Iraką. Komunistai tam jau seniai ruošiasi, bet paskutiniu metu pastebėtas pagyvėjęs komunistinis veikimas Irake.

Vienas silpniausių Irako taškų yra dinastijos klausimas. Dabar valdanti Irako Hašimitų dinastija yra pirmoji Pasaulinio karo padarinių. Dauguma Irakičių nacionalistų įsitikinę, jog šios dinastijos pasodinimas soste yra britų apgaulė. Be to, dalyje gyventojų kyla nepasitenkinimas dėl religijos, nes karališka šeima yra mažumos gyventojų tikėjimo.

Tačiau karalius Faisalas yra gabus ir rimtas jaunuolis, pasižinęs savo kraštui ir tautai, kas jam lengvina valdymą.

Antroji silpnoji vieta yra skirtumai tarp turto ir skurdo. Socialinis klausimas yra nesutvarkytas. Nežiūrint krašto turtingumo, daugumos gyventojų gyvenimo standartas yra žemas, nors žemo standarto gyventojų grupės daugumoje ir pačios nesupranta savo skurdą priežasčių. Tačiau sistemingai moderni propaganda budina jų sąmonę, plėsdama norą ir supratimą akiratyje.

Iš kitos pusės politiniai vadovai supranta socialines reformas reikala. Kaip buvęs ministeris pirmininkas Nuri Pašas es-Saidas taip ir regentas Abdul Hachas turi gerą politinį išsilavinimą, tačiau stokoja socialinių vargų supratimu. Didelis plyšys pasidarė tarp Nuri Pašos ir jo buvusio bendradarbio Salet Jabro, vieno Nacionalistinės grupės vadovo. Nacionalistai paskutiniu metu pakrypo į radikalią socialinių reformų programą ir yra antibritiškai ir antikarietiškai nusiteikę.

Trečia sunkumą kelia Kurdy klausimas. Kurdai, žiaurūs plėšikai, gyvenantieji daugumoje Mosulo apygardoje, yra griežtai nusistatę prieš Irako režimą. Kaip ten bebūtų, bet dabartinis ministeris pirmininkas gen. Nuredin Machomedas yra kurdas ir todėl kurdų spaudimas yra kiek susilpnėjęs.

Viena didžiausių pajėgų krašte yra Irako nafta, kurios produkcija dar gali būti padidinta. Naftos pajamos galėtų padėti įvykdyti socialines reformas ir pakelti gyvenimo standartą. Žemės reforma ir jos sudrėkinimas už naftą gautais pinigais galėtų atkurti kraštą. Jeigu naftos bendrovės parodytų didesnės iniciatyvos šioje srityje, jos pakeltų Irako gerbūvį ir tuo pačiu pagelbėtų sau. Irake kol kas nėra populiarus nacionalizacijos klausimas, tad pagerėjus jo ekonominė būkle atpultų nacionalizacijos pavojai, sukėlę tiek sunkumų Persijoje. Kai kurie stebėtojai sako, jog privataus kapitalo investicijai Irake nėra pavojaus, jei gyventojams bus suteikta galimybė dirbti ir padoriai gyventi.

Antras Irako stiprumo šaltinis — beduinai. Jie iki šiolai politinės įtakos nepaliesti. Suteikis jiems atitinkama parama ir kiek paraginys jie pakankamai stiprūs išlaikyti tvarką. Faktiniai jie yra šėikų rankose ir darys tai, ką tie lieps.

Beduinai gali patiekti pakankamai jėgų neutralizuoti kurdų pajėgas, ku-

rias komunistai gali mobilizuoti. Pačios politinės partijos Irake nepajėgios. Nors jos faktiniai egzistuoja, bet apjungia tik apie 1% gyventojų ir todėl negali būti veiksmingos.

Komunistinis pagrindis Irake veikia trimis kryptimis. Pirmoji — Nacionalistų draugijas, įsteigtas atskirose Vakarų Europos valstybėse. Per šią organizaciją komunistai taip pat kiek užsimena apie žemės nacionalizaciją, bet svarbiausias jų obalsis taika ir neutralumas bei kelimas prieš žydišką nuotaiką. Tai yra naujausias Sovietų Sąjungos arklukas Artimuose ir Viduriniuose Rytuose. Visa minėto sąjūdžio propaganda centralizuojama prieš vakariečius; pirmoje eilėje prieš britus.

Bendras komunistų kiekis Irake nedidelis, siekia 4-5000 narių. Jų daugumą vadinami intelektualai. Jų stipriausia pajėga — užsienio parama. Yra įrodymų, kad į Iraką infiltruojama užsienio agentų, ypatingai Persijos Tudeh partijos narių. Pereitų metų lapkričio mėn. riaušės Bagdate buvo areštuota Tudeh partijos agentų.

Trečia kryptis — sovietų radijo. Irake yra nemažas kiekis priimtuvų. Nemažas skaičius, matyti, įpareigotų armėnų klauso Irakui skirtas transliacijas ir gautas žinias paskleidžia. Jos, perduodamos iš lūpų į lūpas, pasklinda labai greitai ir labai toli. Yra tiesiog nuostabu, kaip šaltai vakariečiai žiūri į tą reikalą, nepanaudodami kontrpropagandos.

Bet tuo Sovietų Sąjunga nesitenkina. Bakų mieste yra įsteigta kurdų taryba, varanti propagandą įkurti Kurdy Sovietų respubliką su sostine Mosule. Net Sovietų Armenijos sostinėje Jerane yra įkurta Kurdy egzilinė vyriausybė, kuri skelbia, jog prie Kurdy respublikos turi būti prijungtos kurdų žemės iš Sovietų Sąjungos, Persijos, Turkijos, Sirijos ir Irako. Taip pat Sovietų teritorijoje yra įsteigta kurdų kariuomenė, kuri faktiškai yra ne kovos vienetas, bet agentų mokykla būsimai Kurdy respublikai. Ne visi toje mokykloje esantys agentai yra komunistai. Dalis jų yra nacionalistai, kurie mano, kad Rusija nuosirdžiai nori jiems pagelbėti įkurti nepriklausomą respubliką. Šitie asmenys yra patys pavojingiausi, nes jie gali gauti paramos pas kurdų mulas (šventikus), kurių žodžiai yra labai svarūs.

Sumuojant visa matyti, kad kol kas padėtis nėra baisi, tačiau laikui bėgant gali pasidaryti grasi. Aišku, jeigu Persijoje įsigalėtų komunistinis režimas, spaudimas tučtuojau būtų nukreiptas į Iraką.

Kokia gi išeitis? Politiniai stebėtojai mano, kad vakariečiai turėtų a) privatai kapitalu pagelba pradėti vykdyti socialines reformas ir stiprinti Irako ekonominę būklę, b) stipriai remti gen. Nuredimo Mochamedo vyriausybę ir c) sueti ir artimesni kontaktą su beduinais ir padėti jiems kariškai stiprėti.

KARINGA NYLO DUKTĖ

Tarp įvairių politikų Egipte painiojasi labai graži egiptietė Doria Shafik, kuri savo gyvenimą taip apibūdino:

— Kiekviena diena mano gyvenimo yra audra!

Ji nežino jokios baimės ir gen. Nabil, jaučiasi daug daugiau supančiuotais jos akivaizdoje, negu ji jo.

Nuo pat mažens Doria pasižymėjo dideliu savarankiškumu, kuris pagal Egipto papročius atrodė skandalingas.

— Jeigu ši mergaitė visą laiką darys kas jai patinka, tai niekas jos neves, — dejavo jos egiptietė senelė.

Tačiau Doria nesirūpino apie vedybas ir pirmą progai pasitaikius "išsikraustė" į Prancūziją studijuoti filosofijos, tuo būdu sulaužydama visus "padorius" musulmonų papročius. Paryžiuje, priešingai senelės pranašavimams, ji ištekėjo už vieno dabartinio Kairo profesoriaus, kuris yra visiškai "po jos šliure" ir taip pat karščiausias jos politikos gynėjas.

Sorbonoje ji gavo daktaro laipsnį ir grįžo Egiptan, kur prasidėjo jos audringos gyvenimo dienos.

Egipte ji pasisūlė į laisvą dekaną vietą filosofijos fakultete. Egipto ministerijos buvo tiesiog išgąsdintos ir pareiškė, kad būtų nesamone patikėti tokia vietą elegantiškiausiai Kairo moteriai. Doriai buvo to per daug ir ji, paėmus plunksną, pradėjo "rašyti" Egipto konstituciją ir moterų padėti šiame krašte. Ji įsteigė "Naujųjų Moterų" ir "Nylo dukterų" organizacijas

* Amerikos lietuvių savaitraštis "Dirva" vasario pabagoje keliasis į nuosavus "Vilties" bendrovės namus, esančius Clevelande. Be redakcijos, numatoma plėsti knygų platinimą ir su laiku vykdyti leidyklos planus. Šiuo metu ALTS ruošiasi į seimą Filadelfijoje, kuris įvyks kovo 14-15 d. Šiam seimui siūloma steigti kan. J. Tumo Vaižganto vardo literatūros fondą, be to, šalpos organizacija, stipendijų fondą jaunimui ir kt. Taip pat numatoma plėsti ir patį "Dirvos" laikraštį.

PAVERGTOJE TEVYNEJE

Priespaudos kūju ir giltinės piaučiuva paženklinotoje Lietuvoje vasario 22 d. turėjo įvykti vietiniai tarybų rinkimai.

Ta proga buvo paleista ir darbą agitatorių pulkai. Sovietiniam režimui būdingu būdu kalte kalant simtus ir tūkstantčius kartų kad ir neteisėgiausią dalyką, bet vis tą patį, norima apglušinti pilietį, užmušti jo savarankišką galvą ir mechaniniu būdu priversti pasisavinti tai, kas stengiamasi įkalbėti.

Taip okupuot. Lietuvoje pradėdama nuo mokyklų vaikų, kuriems mokytojai, kaip Klaipėdos radijo mazgas vasario 19 d. praneša, pasakojo "deputatų" biografijas, kad jie, grįžę namo, papasakotų jas savo tėvams ir namiškiams. Toliau į tuos propagandos pasakytume "kombainierius" įkinkytos ir moterys. Šimtais jos surenkamos ir priverčiamos dalyvauti "agitusirinkimuose". Taip per Kauno radijo mazgą II 18 d. buvo pranešta, kad Ariogalos rajono kultūros namų salėje įvyko "rajono moterų rinkiminių pasitarimas, kuriame dalyvavo daugiau kaip 350 moterų". Vid. mokyklos mokytoja Kaupienė ta proga pranešė, kad 310 moterų dirba kaip agitatorės. Be to, paleistos ir darba vad. "agitmeninės" brigados, kurių tikslas — vilioti žmones susirinkti meniniais parengimais, įterpiant į juos agitacines kalbas.

Prie kolūkių visur įsteigti "agitpunktai". Mums visiems yra žinoma, kaip rafinuotai panaudojami mokytojai, priverčiant eiti su paskaitomis į tokius susirinkimus. Radijo pranešimuose knibžda mokytojų pavardžių.

Yra įvesti ir "ataskaitiniai" susirinkimai, kolchozų agitatorių aktyvistų susirinkimai. Komjaunuoliai ir šiaip jaunimas paleidžiami lankytis po kolūkinius namus. Visų tų agitacijų tempas

vienos ir tos pačios. Visur linksniuojami Stalino konstitucijos pranašumai, kartojamos mintys iš Stalino knygos "Ekonominės ir socialinės Tarybų Sąjungos problemos", dėstoma, koks geras ir laimingas gyvenimas Stalinui "Lietuvą išgelbėjus", ir keikiama, kad pasaulio kapitalistai ir nacionalistai iš pasalų tyką užpulti "taikingas ir laimingas" Sovietų tautas ir išplėsti iš jų laisvę. Žinoma, neapsieinama nepaminėjus "šlovingos komunistų partijos nuopelnų" ir nepasizadėjus dalyvauti soclenktnėse ar pralenkti kitus primelžiant iš karvės daugiau pieno ir iš kiaulės "atvedant ne mažiau kaip 20 paršelių".

Kandidatais ir "deputatus" pastatomi komunistų partijos nuziūrėti ir užgirti "pirmūnai", pasizadant visiems 100% balsuoti už "Stalino Lenino ir nepartinį žmonių" išrinktus kandidatus. Be to, dar leidžiami sieniniai lakraščiai, eina paskaitos tokių draugijų, kaip "Politinų ir mokslinių žinių sklaidimo draugija", kurios tikruoju nariu per Kauno radiją vasario 18 d. prisistatė drg. Trušinas.

Kandidatais paimami įvairaus plauko asmenys. Taip, pasak Kauno vasario 18 d. radiją, "Neries" fabrike kandidatu buvo pastatytas Jonas Narkevičius, o į Pirmosios Šiaulių srities deputatus pateko Tytavėnų kolūkie "Artojas" melžėja drg. Morta Aradamskienė, primelžusi iš "kiekvienos prtvinkusios karvės" po 3000 kg pieno. Gal dėl to, kad tarp melžėjos ir komunistų partijos yra tam tikro panašumo. Melžėja pati karvių neluobija, ji tik melžia ir išpareigoja vis daugiau primelžti, panašiai daro ir komunistų partija su pavergtomis tautomis.

Apskritai, moterys tarybinė santvarkoj "aukštai vertinamos" ir statomos į pirmąsias vietas. "Cotton" fabri-

ke deputate paskirta stachanovietė Ona Klinuckienė. Pažymėtina, kad Kauno agitkolektyvuose yra "iregistruotos 309 moterys", kurios, užuot ponuskaus dienos darbo pailsėjusios savo šeimų židiniuose, turi laimę lankytis po svetimus butus ir liaupsinti tariamą darbininkų gerovę tarybų "rojuje". Šiauliuose deputatės buvo numatyta Bindokaitė, sena scenos darbininkė. Taip atrodo Tarybų Lietuva agitacijoje.

Tikrovę galima išskaityti iš įvairių radijo žinių, kurios pačios kalba už save. Kai skelbiamos žinios, kaip "klesti Lietuvoje kolūkiai", pasakomi ir išmokami atlyginimai. Dažniausiai tai 3-3,5 kg grūdų už darbadienį. Atrodo, kad jokių komentarų nereikia, ir kokį vargą yra patekę mūsų ūkininkai, kolūkiuose eidami naują baudžiavą. Paprastai pridėdama, kad kolūkiai yra gavę ir "kitų prekių". Visiems yra žinoma, kokį išnaudojimą reikią atlyginimo mokėjimas natūra. Niekur radijo pranešimuose neminama, kad kolūkininkai turi plukti istisus kilometrus, kad prisistatytų į darbą, kad iš savo 1 hektaro turi duoti pieno, mėsos ir kitas duokles. Kokios kainos yra Sovietų Sąjungoje — mums visiems žinoma.

Kad ir kaip Sovietai bedailintų padėti, kiekvienam aišku, kad iš 3 kg javų vienas žmogus neišgyvensi, o ką bekalbėti apie šeimą? Tai aiškiai genocidinė ir badu marinimo norma. Turint galvoj, kad ūkininkas yra prirakintas prie kolchozo ir negali kitur persikelti ar eiti į miestą dirbti, darosi aišku, kokią sunkią baudžiavą turi vilkti mūsų tautos kamienas.

Vasario 16-ji okup. Lietuvoje niekur nebuvo oficialiai užsiminta nė vienu žodeliu. Vis dėlto krašte ją tyliai šventė.

savo gyvenimo pavyzdžiu, ir savo veikla pasidarė tikrai reikšmingas savo tautai, kuri niekad nenustos branginti to, ką jis jai paliko.

GYDUNAS MIRE

"Labai prisimintina, kad visu, ką žmogus apreiškia, jis kaip nors teikiąs kitiems ir jiems atitinkamai reikiąs. Ypačiai tai įsidoro girdima ir regima jo kalba. Kiek tai skelbiąs išmintingumas ir taurumas, tiek to tad ir paliešti. Tik jie turi būti gabus tam priimti. Toks žmonių vienas kitą paveikimas ir atsveria jų likimą. Žmonės subunda linkimas gyventi meilėje ir išmintyje. Pakinta tuo tad artimųjų būva, bet ir tautos padėtis ir net visos žmonijos suritė. Žinoma, vyksta tai nelabai žymiai, vyksta labai lėtai, bet kur dedamos patyrios pastangos, čia jos ir turi pasisekima. Todėl reikia paistengti būti kilniam žmogui, vis prisimenant, kad gyvename Dievo Malonėje ir Meilėje."

V y d ū n a s

(Paskutiniai a.a. Vydūno vieši žodžiai, rašyti Maž. Lietuvos laikraščiu "Keleiviu" keletas dienų prieš mirtį).

Vydūno gyvenimas ir veikla.

Šių metų vasario 20 d. 17.40 val. Detmolde, Vakarų Vokietijoje, savo bute mirė žymusis lietuvių tautos dvasios kūrėjas, rašytojas, Maž. Lietuvos kultūros darbuotojas ir tautinės sąmonės ugdytojas Dr. Vilius Storasta — Vydūnas. Kitą mėnesį kovo 22 dieną jam būtų suėję 85 amžiaus metai. Gripo epidemija, siautusi pastaruojau laiku visoje Vakarų Europoje, neaplenkė nė jo. Persišaldęs smarkiai susirgo, prie gripo prisidėjo dar plaučių uždegimas. Tokių amžiaus žmogui sunku buvo tai ištvirti. Ligį pat paskutinių dienų siejolis lietuvių tautos likimu, jos šviesėjimu. Apie tai liudija ir jo paskutiniai žodžiai, rašyti mažlietuvių laikraščiu "Keleiviu" keletas dienų prieš mirtį ryšium su būsimosiomis 85 metų sukaktuvėmis, kurių betgi jau nesulaukė.

Velionis gimė 1868 m. kovo 22 d. Jonaičiuose, Šilutės apskrityje. Iš jaunystės būdamas linkęs į mokslus, lankė mokytojų seminariją, po to kelerius metus mokytojavo. Tačiau tuo nesitenkino ir emė studijuoti Greifswalde, Hallės, Leipzigo ir Berlyno universitetuose. Domėjosi jis mokslais ne tiek dėl diplomo, kiek mėgdamas pačius mokslus, siekdamas su jų pagalba suprasti savo tikrąjį gyvenimo kelią ir pasidaryti naudingas savo tautai ir žmonijai. Kokia plati buvo jo studijų skalė, matyti kad ir iš šių studijuotų sričių sąrašo: filosofijos istorija, tikyba, kultūros istorija, meno, gamtos mokslų ir teisių filosofija, literatūros ir meno istorija, sociologija, prancūzų, anglų ir sanskritų kalbos (lotynų ir graikų buvo mokėjęs jau anksčiau, o lietuvių ir vokiečių kalbas mokėjo iš jaunystės). Mėgo ir muziką. Patsai skambino pianinu ir griežė smuiku.

Taip mokslais apsišarvavęs ne tik išmokytojavo apie 20 metų vienoje Tilžės gimnazijoje, bet lygiagrečiai emė reikštis lietuvių kultūros gyvenime, literatūrinėje kūryboje. Išėjęs į pensiją, visiškai atsidėjo lietuvių tautinės kultūros ugdymui. Be kitko, jo ilgus metus vadovauda, Lietuvių Giedotojų Draugija Tilžėje ir visoje Maž. Lietuvoje nuo Klaipėdos iki Gumbinės su ruošė simtus "lietuviškų švenčių", kuriuos sudarė žymų veiksnį Maž. Lietuvos lietuvių tautinei sąmonei gaivinti. Bemaž visą amžių gyvendamas ir veikdamas Tilžėje, žymiai susvarbinė tą Maž. Lietuvos sostinę, lietuviškumo židinį. Lankydamasis Nepriklausomoje Lietuvoje, yra skaitęs šimtus paskaitų, kuriomis žavėdavosi ypač jaunimas, nes jame sužadavo veiklą skatinančius polinkius. Karui baigiantis, bolševikams atslenkant į Maž. Lietuvą, Vydūnas pasitraukė toliau į vakarus, evakuacijos eigoje išgyvendamas sunkius įvykius. Bolševikai jį užklupo toje Vokietijos zonoje, kuri buvo atitekusi Sovietams. Po ilgų tardymų ir kamavimų vis dėlto jį paleido. Atvyko į Vakarų Vokietiją gerokai suvargusios sveikatos. Tačiau tautiečių padedamas čia vėl kiek atkuto ir nepailstamai dirbo tvarkdamas savo raštus, gausiai bendradarbiaudamas lietuvių spaudoje, kartais sakdamas ir prakalbas. Buvo Maž. Lietuvos Tarybos garbės narys ir gyvai domėjosi visos tautos pergyvenimais. Palaikė ryšius su visa eile Lietuvos ir užsienio žymių asmenybių. Kurį laiką po Pirmojo karo dėstė lietuvių kalbą Orientaliniame Seminare Berlyne. Bet visus viliojančius pasiūlymus pasitraukti iš savo tėvynės ir pasiduoti patogiai karjerai svetur vis atmesdavo.

Vydūno raštų yra ilga eilė. Draminiai veikalai: Amžina ugnis, Prabochių šešėliai, Mūsų laimėjimas, Tėviškė, Jūrų varpai, Vergai ir dykiai, Zvaigždžių takais, Likimo bangos, Gaisras, Lietuvos pasakėlė, Sigutė, Ragana, Numanė, Jonuks, Birutininkai, Kur prots, Pasiilgimas veldėtojo. Filosofiniai ir populiarizacijos raštai: Visatos sąranga, Slėpingoji žmogaus didybė, Mirtis ir kas toliau, Žmonijos kelias, Mūsų uždavinys, Likimo kilmė, Gimdymo slėpiniai, Tautos gyvata, Sąmonė, Kalėjimas laisvėjimas, Tausresnio žmoniškumo užtekėjimas. Vėrtimai: "Bhagavad Gita" ir kt. Daugumą tų raštų išleido Mortos Raišukytės finansuojama "Rūtos" leidykla. Vokiečių kalba 1916 m. išleido knygą "Litauen in Vergangenheit und Gegenwart", o 1932 m. stambų veikalą: "700 Jahre deutsch — litauischer Beziehungen". Įvairiais laikais leido laikraščius "Saitinis", "Jaunimas", "Naujovė", "Darbmetis".

Vydūnas ir savo tauria asmenybe, ir

DR. VYDUNO PASKUTINĖ KELEIVIONĖ I ANAPUS

Dr. Vydūno laidotuvsė dalyvavo VLIKo, PLB Vokietijos Krašto Valdybos, Mazosios Lietuvos Tarybos, Lietuvos Skautų Brolijos, Lietuvių Latvių Vienybės Draugijos, Lietuvių Tarybų 16 Gimnazijos atstovai, mokytojai ir mokiniai, vokiečių bendruomenės ir kelių jų organizacijų atstovai ir daug kitų jo bičiulių, pažįstamų ir artimųjų!

Kūnas buvo pašarvotas kapinių koplyčioje. Laidotuvių dienos rytą autobusas atvykė Lietuvos Vasario 16 Gimnazijos moksleiviai skautai atstovai prie karsto garbės sargyboje. Karstas skendėjo daugybeje vainiku ir gėlių, o jį dengusioji Laisvosios Lietuvos trispalvė aiškiai bylojo kiekvienam savam ir svetimam, kad po ja amžinu miegu ilsisi kūnas to, kuris dėl tos vėliavos garbės ir savo tautiečių tauresnio žmoniškumo kovoją visą savo ilgą amžių. Vainikų kaspinoose įrašai patys rodė palydintus Dr. Vydūną į amžiną poilsio vietą: VLIKas, PLB VKValdyba, LSB-jos Vokietijos Rajonas, Mazosios Lietuvos Taryba, L.V. 16 Gimnazija, LAS Vyr. Valdyba, Detmolder Lebensreformer, PLS "Aušros" Tuntas, Dr. Stanat, A. Redweik, Belegschaft der Familie H. Blanke u. Sohn, PLB Augustdorfo Lietuvių Bendruomenė, Glemžai ir daugybė kitų.

Iš koplyčios į kapus karstas buvo vežamas gėlėmis ir vainikais išpuoštu laidotuvių vežimu, kurį gedulingoje eisenoje lydėjo vėlionies artimieji. Vasario 16 Gimnazijos moksleivių skautų nešama Lietuvos vėliava, Bendruomenių ir organizacijų atstovai, Gimnazijos mokytojai, moksleiviai ir kiti savieji ir vokiečiai, gausiai susirinkusieji pareikšti keliaujančiam į Anapus paskutinę pagarbą. Karstą leidžiant į akmenimis išmūrytą kapą, atsisveikinimo žodžius tarė daugelis lietuvių ir vokiečių bendruomenės atstovų. PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininkas Pr. Zundė, baigdamas savo žodį, nuleistąjį kapą, grabą pridengė Lietuvos vėliava, kuri ir liko užmūryta kape drauge su nemirstančios atminties tauresnio žmoniškumo užtekėjimo nesulaukusiu Dr. Vydūnu.

M. Tėvainis.

LATVIŲ TEATRAS

Adelaidės Latvių Teatro grupė kovo 20, ir 27 dienomis 7.45 val., Australia Hall stato Elinos Zalitės 3 veiksmy komedija "Tik sapnas". Režisuoja V. Dulpins.

KATALIKŲ GYVENIMAS

Redaguoja P. Pusedrius

REKOLEKCIJOS LIETUVIAMS ADELAIDĖJE

(Kovo mėn. 27-29 d.)

Kovo mėn. 27., pėktadienį, 7,30 val. vak. konferencija ir išpažintys.

Kovo mėn. 28 d., šeštadienį, 9,30 val. šv. Mišios ir pamokslas (išpažinčių klausoma nuo 8 val.).

Ta pat dieną vakare 7,30 val. konferencija ir išpažintys.

Kovo mėn. 29 d., sekmadienį, šv. Mišios įprastu laiku — 10,30 val.

Rekolekcijas ves kun. Juozas Kun-gys. **Kapelionas**

MOKSLININKAS APIE NEUMANAITE

Goettingeno universiteto profesorius, kalbų specialistas W. Hinz parašė pasaulietiška dienaštą "Die Welt" straipsnį apie Teresės Neumanaitės regėjimuose kartojamus žodžius. Nors jis yra laisvamaniškų pažiūrų, tačiau rašo: "Man nėra jokių abejonių, kad aramaiški sakiniai, kartojami Teresės, yra tikri Kristaus ir tu, kurių tarpe Jis gyveno. Jie sudaro netikėtą patvirtinimą patikimumo žodžių, kurie yra užrašyti keturiuose evangelijose. Teresės patiekiami duomenys yra aiškūs šaltiniai, patvirtinantys Jėzaus gyvenimą ir mirtį". Prof. Hinz patvirtino atradimus semitų kalbų specialisto, Hallės universiteto profesoriaus dr. J. Bauer.

NEPAPRASTAS UNIVERSITETAS

Šiais metais sulaukia 400 metų sukakties Grigaliaus universitetas (Gregorianum) Romoje. Jis buvo įkurtas popiežiaus Grigaliaus XIII, pinigų parūpino šv. Pranciškus Borgia, o mintį davė šv. Ignacas Loyala. Universitetas yra baigė 13 popiežių, tarp jų ir dabartinis Pijus XII. Jo auklėtiniais yra buvę didelis skaičius šventųjų, kaip šv. Kamilis, šv. Aloyzas Gonzaga, šv. Jonas Berchmanas ir kt.

Religijos laisvė Korėjoje

Naujoj Pietų Korėjos konstitucijoje įrašyta: "kiekvienas pilietis laisvai apsisprendžia religijos ir sąžinės klausimu. Valstybės religija panaikinta". Korėjoje yra 180.000 katalikų.

Sveciuose pas N. E. F.

The New Education Fellowship, su trumpintai žinoma, kaip NEF, yra tarptautinio masto organizacija, pradžioje kilusi ir išsiplėtusi Amerikoje, o šiandien jau turinti skyrius visame pasaulyje, pagrindu yra pedagogų ir auklėjamų srityje dirbančių organizacija. Šios organizacijos Pietų Australijos skyrius, tarpininkaujant Good Neighbour Council, š. m. vasario mėn. 27-28 dienomis ir kovo mėn. 1 dieną, savitai praėjusi, pasikvietė svečiais į "Retreat" House, Belair, 25 europiečius ateivius susidedančius iš penkių tautybių, būtent: estų, lietuvių, lenkų, ukrainiečių ir vengrų. Kitų tautybių atstovai, kiek teko patirti, taip pat buvę pakviesti, bet neatvyko.

Lietuvių grupę sudarė keturi asmenys: J. Lapsys, J. Naujalis, T. Žurauskas ir V. Linkevičius. Kadangi lietuviai minėtame subuvime buvo atstovaujami, todėl čia ir norėjusi supažindinti lietuvišką visuomenę su šio subuvimo eiga bei dalyvavusiųjų patirtais išpučiais.

Šiuo savo gestu NEF pirmoji ištiesė draugiškumo ranką naujesiems ateiviams ir, tartum padėjo kertinį akmenį abipusio kontakto palaikymui bei abipusio susipratimo ugdymui ir ateityje. Visi kvietėtieji gavo iš anksto oficialius pakvietimus su lydraščiu, kuriame, tarp kitko, buvo sakoma: "Šio savaigaliu tikslas yra priimti jus kaip draugus ir patiekti jums mažą dalelę iš mūsų kultūrinio gyvenimo. Mes parinkome šiam tikslui kvalifikuotus asmenis, žinovus ir autoritetus savo srityje, kurie vykusiai supažindins Tamsas su Australijos menu, muzika, literatūra, istorija ir gamta. Mes tikimės, kad jų pranešimai išsaus gyvas abipusis diskusijas". Šiose eilutėse ir buvo nurodytas šio subuvimo tikslas bei

Nobelio literatūros premija Svedijos M. Akademijs Nobelio literatūros premiją paskyrė Prancūzijos rašytojui Francois Mauriac, kuris yra praktikuojantis katalikas. Jo raštų centre visada yra Dievas.

Nesuderinama

Jugoslavijos komunistų partija savo konstitucijoje įrašė šiuos žodžius: "priklausimas komunistų partijai yra nesuderinamas su išpažintimi ir religine praktika".

Anglijos katalikai protestuoja

Šį mėnesį Jugoslavijos komunistinis diktatorius Tito išvyksta lankyti Anglijos. Ta proga Anglijos katalikai reikalauja, kad iš jo būtų pareikalauta duoti žmonėms religinę laisvę, jei jis gauna pinigų savo ginklams.

Čilėje išrinktas prezidentu

Čilėje išrinktas prezidentu gen. Carlos Ibanez Del Camp, kuris pikta nusistatęs prieš JAV, spaudoje pasirodė aiškinimui, kad dėl to yra kaltas Jugoslavijos diktatoriaus Tito režimas. Nuromoda, kad tas bolševikas, kuris laiko prispaudęs 16 milijonų tautą ir su JAV neprekiuoja, jau gavo iš JAV paramos milijardą dolerių. Pietų Amerika, katalikiškas kraštas, apimęs 150 milijonų ir duodas JAV 40 procentų žaliavos, te-gavo paramos vieną trečdali milijono.

Padaryti Lietuvoje nuostoliai

Iki 1952 metų pradžios Vokietijos padarytų nuostolių Lietuvai skaitoma net 5.2 milijardų dolerių. Rusijos padarytų Lietuvai nuostolių skaitoma 19.97 milijardų dolerių. Iš viso 25 milijardai ir 170 milijonų dolerių. Tai yra baisi jūra lietuvių prakaity, asarų ir kraujo. Iš viso to Vokietija ir Rusija privalės kada nors atsiskaityti su lietuvių tauta pinigais arba turtu.

Kiek lietuvių tremtinių Amerikoje?

Pagal D. P. įstatymą į JAV nuo 1948 metų iki 1952 m. Vėlykų atvyko 27.114 tremtinių lietuvių.

Kiek išvežta iš Lietuvos?

Tarp 1944 ir 1949 metų, antrosios sovietų okupacijos metu iš Lietuvos išvežta 360.000, iš kurių nužudyta apie 50.000. Partizaninėje veikloje žuvo apie 125.000.

ŠV. KAZIMIERO ŠVENTĖS MINĖJIMAS ADELAIDĖJE

Jungtinėmis ateitininkų ir skautų pastangomis, šv. Kazimiero šventės

minėjimas Adelaidėje žadėjo būti tikrai įvairus ir įdomus, tačiau kai kuriems iš programos dalyvių dėl įvairių priežasčių atsisakius dalyvauti, tuo pačiu nukentėjo ir pati minėjimo programa, tačiau, kaip ten bebūtų, reikia tikrai nuširdžiai pasidžiaugti tuo, kad Adelaidės organizacijos randa bendrą kalbą, moka dirbti šalia viena kitos, ir tautos bei kultūrinis reikalus stato aukščiau nuo savų ambicijų. Reikia tikėtis, kad šis gražus bendradarbiavimas ateityje dar bus glaudesnis ir apims visas lietuviškas organizacijas, sambūrius ir kitus organizuotus vienus.

Minėjimas vyko Katedros salėje, Atidaromąjį žodį pasakė p. J. Stepanas, Didžiojo Marijos Mylėtojo šv. Kazimiero prisiminimui paprašydamas visų sugiedoti "Marija, Marija" ir programai pravedti pakviestas p. Gavelis, kuris savo poetišku žodžiu davė gražius rėmus kiekvienam programos punktiui. Paskaitą apie šv. Kazimiero kilnų pavyzdį dabartiniam lietuvių jaunimui skaitė p. V. Neverauskas. Pskl. Rudzenskas padeklamavo porą šventei pritaikintų eilėraščių. Po to plė Z. Petkūnaitė savo skambiu mezo soprano padainavo du solo dalykėlius; Šimkaus "Oi kas" ir Handelio "Largo" ir pelyntai užstarnavo garsią plojimo audrą. Tai kylanti nauja žvaigždė Adelaidės lietuviškoje padangėje. Tikimės ją išgirsime dažniau scenoje. K. Ploksytė pašoko Bramso valsą, bet tai per daug trumpas dalykėlis, kad šokį būtų galima vienai ar kitaip vertinti. Minėjime dalyvavo gražus skaičius Adelaidės lietuvių.

VERBŲ SEKMADIENIO POPIETĖ MELBOURNE

Pagalios ateina šventadienis, kada visur šventorinius pokalbius (eventualiai išpučiams apie kadugio dygį rykštelę) galėsime perkelti į parapijos salę ir ten, ramiai užkandžiaudami bandysime savo laimę loterijoje.

Soc. Globos Moterų D-ja, norėdama padėti vargstantiems ir sergantiems Vokietijoje, ruošia turtingą loteriją ir žada kiekvieną penktą bilietą padaryti pilną. Štai maži pavyzdžiai, kokie laimėjimai toje loterijoje mūsų laukia, ką mūsų mieli rėmėjai jai sutiko paaukoti: dail. p.p. Vaičaičio ir Simankevičiaus paveikslai, p-lės Giedraitytės lietuviškų raštų audinys, p. Baltrūno žirkerių dėžė, p. Vingienės didžiulė lėlė, p. Semetienės riebus rodislandas, p. Kalnėno (besveikstančio Gresswille ligoninėje) meškinas, na ir jau nesuskaičiuojamos gėrybės, kurias ruošia d-jos narės bei rėmėjai (pietums servyzas, staltiesės, pagalvėlės, cukraus maišai ir t.t. ir t.t.).

Loterijai bilietus (kaina 1 šilingas) jau galima gauti, kiekvieną sekmadienį bibliotekos salėje pas Soc. Globos Mot. D-jos nares.

Nepramiegokime progos: verba smarkiai plaka, jei kaimynas valgo laimėtą žąsį.

nimo. Ši paskaita buvo viena iš įdomiausių, nes jautėsi kalbėtojo ilgamėtis patyrimas ir išsamus klausimo žinojimas. Jo nuomone, Australijos juodieji yra gana kultūringi, santūrius ir ramūs žmonės, kurie galėtų ir privalėtų būti naudingais Australijos ekonominiame bei socialiniame gyvenime. Tačiau jis kelis kartus su apgalvestumu konstatavo faktą, kad Australijos juodieji yra visiškai valdžios palikti savo likimui. Oficialiai yra galiojantis "aboriginų" globos įstatymas, bet praktikoje jis nėra vykdomas.

Pati įdomiausia paskaita ir paskutinė buvo laikoma Mr. D. H. Pike, istorijos lektoriaus Adelaidės Universitete, apie ankstyvąjį Pietų Australijos istoriją. Anglų kilmės, Kinijoje gimęs, dėstęs Perth'e, o dabar Adelaidėje, palyginant labai jaunas, Mr. Pike, sužavėjo auditoriją. Pagrįde jis nupiešė netiesioginiai visos Australijos, o tiesioginiai Pietų Australijos emigracijos eigą. Būdinga, kad jis kalbėjo labai natūraliai ir atvirai, cituodamas faktus visame jų nuogume ir iškeldamas visą vartinę kompleksą, kilusių ryšium su emigracija, nepagalvėdamas pagiežos žodžių bendrai vedamai emigracinei politikai. To pasekoje ir vėliau vykusios diskusijos buvo labai atviros. Iš abiejų pusių buvo draugiškoje formoje pasisakyta ypač dėl taip vadinamos ateivių asimiliacijos. Rezultate paaiškėjo, kad šiuo klausimu NEF narių nusistatymas pagrįde visai sutampa su naujųjų ateivių pažiūromis į asimiliacijos problemą.

Oficialiai programa buvo baigta sekmadienį po pietų, gryname ore, pasidalinus mintimis apie patį subuvimą, dalyvaujančią ir tariant žodį Mr. E. Mander — Jones, Director of Education.

Šio subuvimo rengėjams padėkos žodį naujųjų ateivių vardu, Good Neighbour Council pavestas, tarė Dr. Kaufmanas — estų atstovas. Jam atsakė ir

Israiskos sokio grupe Adeladeje

Stebint ir sekant israiskos sokio meną, paskelbtasis Danutės Nasvytytės israiskos sokio grupės spektaklis Adelaidėje buvo maloni, džiūgi staigmena. Ir, žinoma, su ypatingu nekantrumu laukta spektaklio dienos, turint dar galvoje, kad tai bus ne garsųjų H. Kreutzberg, R. Chladek ar Ted Shawn sokių rečitaliai, bet mielų tautiečių, vedamų įgūdusios israiskos sokio menininkės D. Nasvytytės rankos, penketuko pasirodymas.

Pirmąsias laukimo dienas ir nuotaiką spektakliui perdaug sugadino šio pasirodymo rengėjai. Stebint pačią organizaciją, reklamas, jautėsi darbas žmonių, niekad neturėjusių bendro su menu, o ką bekalbėti apie aukštos klasės meną, po kurio antrašte israiskos sokis yra žinomas kultūringame pasaulyje.

Tikrai reikėtų išburti rengėjus už perdidelį savimi pasitikėjimą, neieškant nei patarimų, nei pagalbos iš čionykščių menininkų.

Gal vertėtų suburti ir D. Nasvytytę, kad ateityje savo kruvino prakaito rezultatu taip lengvai nepatikėtų jaunims, neįgūdusiems "impresarijams".

Danutė Nasvytytė lietuviškai visuomenei yra žinoma senai. Jos pirmieji pionieriški žingsniai israiskos sokio srityje buvo tinkamai įvertinti ir pagerbti jau ir Nepriklausomoje Lietuvoje.

Džiūgu, kad tremtyje ši energinga menininkė nepaskendo kasdieniniuose rūpesčiuose bet ir vėl blykstelėjo išeidama į viešumą.

D. Nasvytytė pirmuosius pradus yra gavusi iš garsiosios vokiečių sokėjos, mokytojos Jutta Klamt. Nenuostabu, kad D. Nasvytytė gyvena šios savo pedagogės tradicijoje ir toliau. To pasekoje gal ir perdaug buvo spektaklyje teatrališkumo efektų ieškojimo.

Ar nevertėtų pastudijuoti amerikiečių moderniojo israiskos sokio meno laimėjimų, kurie Amerikoje yra išskiriavę dideles simpatijas ir šios rūšies sokio menas yra viršę kultū. Tikrai pravartu būtų susipažinti su Ted Shawn mokyklos idėjomis ir garsiosios amerikiečių sokėjos Ruth St. Denis principais, kurie pagrįde ir nesiskiriami nuo Delsarte, ilgom studijom paremtų principų, įnešų originalumo, tiek choreografinis, tiek tematikos atžvilgiu.

Nevertėtų pamiršti ir lietuvių tautinių sokių. Išskėlus juos iš primityvios formos ir aptvarkius pagal israiskos sokio reikalavimus jie būtų mieli mums ir atrakcija svetimtaučiams. Ne mažą naudą suteiktų ir M. K. Čiurlionio muzikos platesnis pažinimas. M. K. Čiurlionis ne vien tik, kaip tapytojas mistikas ir simbolikas, bet kaip muzikos reiškęjas vaizdais bei forma, galėtų turėti reikiamą reikšmę ir israiskos sokiu. Jo vienalytiškasis menas muzikoje ir tapyboje gali būti dideliu

atsisveikinimo žodį tarė Dr. H. H. Penny, NEF Pietų Australijos skyriaus pirmininkas, kuris yra taip pat ir Adelaidės Mokytojų Seminarijos D-rius.

Išvadose tektų pažymėti faktą, kad tai buvo, berods, pirmas iš australiškų organizacijų Pietų Australijoje pusės, aiškūs ir konkretūs žingsnis sueti į tiesioginį kontaktą su naujaisiais ateiviais ir parodytas nuosirdus noras eiti abipusio susiklausymo keliu, darant abiem pusėm neišvengiamas bei reikalingas nuolaidas, mažinant savitarpio nesupratimus ir lyginant iškilusius skirtumus.

Įvairiomis progomis mus tiesiog stebino australų dalyvių objektyvumas, aiškūs ir realus padėties įvertinimas bei atviras prisipažinimas dėl padarytų ir dar tebedaromų klaidų. Taip ir norėjosi dar kartą susukti: O! Kad nors bent kas penktas australas šitai kalbėtų, rodytų gerą valią ir tiestų draugiškumo ranką naujam ateiviui, kaip kad daro čia susirinkusieji!

NEF Pietų Australijos skyrius viską pravedė vykusiai, savo gera organizacija, patogios ir gražios vietos subuvimui parinkimu, palyginus, įdomios programos sudarymu, simpatišku ir draugišku asmenų iš savo pusės parinkimu — taip pat apie 25 iš viso. Kas nebuvo padaryta ir nebuvo galima padaryti laike paskaitai, tai buvo atlikta privačiuose būreliuose, laike pietų ar arbatos, paskirose prupėse bevaikštinėjant parke ar diskutuojant pavėsyje ant suolo. Atrodo, kad lyg ir jautėsi tam tikra šeimyniška atmosfera ir skirstantis bei spaudžiant vienas kitam ranką tartum jautėsi, jog suradai naują draugą šiame, ypač pirmomis dienomis, ne taip jau draugiškame ateiviams kontinente.

Paliečiant naujųjų ateivių grupes, kurių, kaip jau minėta, buvo penkios, nors, gal būt ir būtų nekuklu, bet teisybės dėlei tektų pastebėti, jog lietuvių

akstinu fantazijai kūrybingame israiskos sokyje.

Šių dviejų veiksnių įvedimas į programą yra meniška ne tik nesilpnintų, bet įneštų daug naujoviškumo, o kartu pasitarinėtų lietuviybės propagandai.

Spektaklio metu parodytų sokijų choreografija vietomis buvo gana blanki, nors kai kuriuose sokiuose originali ir įdomi. Gal atsižvelgiant į pedagoginius reikalavimus, nuolatinis penkių sokėjų buvimas scenoje ir buvo pateisinamas, tačiau žiūrovą vargino ir spektaklį darė gan nuobodžiu. Vienas iš geriausių vykususių pastatymų bus De Fallos "Ugnies sokis". Jame jautėsi pilnai supras-ta muzika, atkreiptas dėmesys ne tik į pagrindinį melodinį motyvą, bet ir į akomponuojamąjį. Neblogai nusisekusi Rachmaninoff "Suite Fantastique".

Tematikos požiūriu sokiai šiek tiek per vienodi. Į programą reikėtų įvesti daugiau kontrastų. Ar nevertėtų įjungti vieną kitą groteskinį, humoristinį sokį. Tokius sokius savo programoje su pasisekimu naudoja garsusis H. Kreutzberg, o kontrastu — religinės temos sokius. Jų net išstius ciklus yra sokusi Amerikos garsioji Ruth St. Denis.

Kalbant apie kostiumų eskizus reikia pripažinti didžiulį nuopelną D. Nasvytytei. Jie yra labai meniški, ir tiek stiliaus tiek spalvų atžvilgiu įdomiai derinasi su kompozicijų nuotaikomis.

Turint galvoje dviejų metų darbą, gal būtų ankstoka kalbėti apie atskiras sokėjas, tačiau kai kurios jų jau tiek yra įsijautusios ir apvaldžiusios technika, kad visiškai drąsiai galima kalbėti kaip žengiančias į dvasinį polėkių pasaulį, prabylant į žiūrovo širdį ir prąta.

Emilijos Kesminaitės pašoktas Scriabin'e "Tamburin" buvo rinktinis puikus pavyzdys rodąs israiskos sokio meniškąją galią. Techniškai stipri E. Kesminaitė šokdama šį Scriabin'e kūrinėlį taip įsijautė, kad atrodė, jog pats Scriabin'e būtų šia proga jį parašęs.

Nuo E. Kesminaitės neatsilieka ir F. Kesminaitė Variacijos "Valse Finale" ir "Himnas Jūrai" teikdama tikrai pasigėrėtiną profesionalės sokėjos vaizdą.

D. Dimindavičiūtė, techniškai pajėgi, gal per daug linkusi į teatrališkumą, nereikalingo kontakto su publika ieškojime. To ji turėtų vengti ir dar daugiau susikaupti kūrybiniam momentui, kuris spinduliuotų iš vidaus.

B. Mažeikaitė lyriniu aspektu sokėja trapiai moka prieiti prie kūriamojo sokio. Turėtų daug padirbėti techniškai.

J. Kaunaitė, agresyvi, ritmiška sokėja pašokusi Bartoko "Alegro Barbaro" publika įtikino.

V. Ilster, skambinūs sokiams, nors keliose vietose leido nukentėti įprastiam atliekamų veikalų tempui, skambino virtuoziskai ir su įsijautimu.

Baigiant šias kelias pastabas reikėtų sveikinti vadovę ir penketuką už vertulį prie meno ir pasižvėntimą. Tikimės, kad šis penketukas ir toliau pasižvės darbu ir studijoms, jis nepamirš, kad israiskos sokis yra ne vien kūno ir kūno judesijų demonstracija, bet kartu ir sielos polėkių, kultūros bei inteligencijos manifestacija, o subrendę kūrybiškai, išsikovsky sau vardą pasaulinėje meno arenoje.

Paulius Rūtenis

P A D Ė K A

Už labai gražų paaukojimą savo laiko, berasant ALB 1952 m. Tarybos Suvažiavimo protokolą Poniai E. Martinkei, reikiuku Suvažiavimo vardu nuosirdžiai padėka.

J. Kalvaitis, Tar. Prez. Pirmininkas

grupė buvo labai vykusai savo sąstate ir viena iš oriausių. Jų ir liežuvis lengviau vartėsi anglų kalboje, palyginus su kitais, diskusijoje jie buvo konkretūs ir realūs, santykiavime korektiški, mandagūs, pasitarinąją bet napatikaują. Todėl nenuostabu, kad iš NEF narių pusės, atsisveikinant, jiems buvo pareišta komplimentų, kuriuose buvo galima justi, jog tas nebuvo vien šaltas formalumas.

Kaip šie abipusiški santykiai, taip maloniai ir jaukiai užmegty, vystysis toliau ir kiek jie bus naudingi lietuviškam reikalui bei bendriam naujųjų ateivių tikslams matysime ateityje ir tai visai priklausys nuo abiejų pusių. Tačiau norėtusi tikėtis, kad šis pirmas pasėtas Belair'e abipusis santarvės grūdas nesupus dėl vienos ar dėl antros pusės kaltės, bet, gerų norų dėka ir visų bendromis pastangomis, išbujos į didelį ir vėšų augalą.

Šios mintys buvo išreikštos ir parašytame NEF Pietų Australijos skyriui lietuviškoms grupėms vardu padėkos laiške, pasiūstame tuojau po sugrįžimo iš Belair.

V. Linkevičius

Redaguoja Sambūrio "Šviesa" Australijos Regionalinė Valdyba

IR VĖL TAUTOS AŽUOLAS PALUZO!

Senosios lietuvių kartos atstovų eilės, kurie savo didžiais darbais prikėlė tautą nepriklausomam gyvenimui ir gaivino bei stiprino jos tautinę sąmonę, ne metais bet mėnesiais ir savaitėmis retėja. Štai š. m. vasario mėn. 20 d. 17 val. 40 min. Detmolde, Vak. Vokietijoje, sunkią trenitinio dalį užbaigė ir su šiuo pasauliu atsiskyrė dr. V. Vydūnas.

Su a.a. dr. Vydūno mirtimi lietuvių tauta nustojo vieno ir darbščiausių, produktingiausių ir originaliausių mintytojų, kuris visą savo nepilnai 85 metų amžių sielosi žmogaus, visos žmonijos ir ypač lietuvių tautos reikalais, kuo mažiausiai rūpindamasis pats savi.

Sambūris "Šviesa" dvigubai išgyvena šio žymaus vyro netekimą, kaip didelio lietuvių ir kaip savo garbės nario. Pažymėtina, kad dr. Vydūnas visą savo gyvenimą ir net savo gilios senatvėje ypatingą dėmesį skyrė lietuviškajam jaunimui, o paskutiniaisiais metais Sambūriui "Šviesai".

A.A. Dr. Vydūno nepaprastas darbštumas, gėrio ieškojimas, didžiausio laipsnio žmoniškumas ir tvirta Tėvynės meilė visiems laikams liks Sambūrio "Šviesa" nariams kaip šviečiantis pavyzdys, kokiais kiekvienas turėtų būti.

Šiam AL talpinami straipsniai apie dr. Vydūną visai nepretenduoją atvaizduoti pilną jo gyvenimo kelią ar atliktus darbus, bet tai yra tik mikroskopinė iškarpa iš jo ilgo ir vargingo gyvenimo.

NEMIRŠTANTIS VYDŪNAS

Kovo mėn. 22 d. visuose pasaulio kraštuose laisvieji lietuviai norėjo iškilmingai atšvęsti Dr. V. Storostas — Vydūno 85 m. amžiaus sukaktį. Staiga pasklido žinia visuose žemynuose per radio ir oro pašto laiškus, kad didysis mūsų Tautos Žadintojas dr. Vydūnas vasario mėn. 20 d. 17,40 val. mirė Detmolde, Vakarų Vokietijoje. Iš tikrųjų Vydūnas nemirė — jis gyvas mūsų širdyse. Jo kūnas tik iširo, bet jo dvasia bus gyva mūsų Tautoje.

Dr. Vydūnas yra "Šviesos" Sambūrio garbės narys. Todėl susipažinkime su jo gyvenimu ir veikla.

Dr. Vydūnas 1868 m. kovo mėn. 22 d., saulėtą sekmadienį, Jonaičiuose, Šilutės apskr. išvydo šį pasaulį. Gyvendamas pas tėvus jau septintus metus eidamas išmoko graikiškai ir lotyniškai. Nuo mažens buvo linkęs į muziką, meną. Griežt smuiku, skambino fortepijonu bei arfa. Su broliukais ir seselėmis sudarė chorą ir juos mokino dainuoti. Rašė poeemes ir apyskaites, kurias savo šeimos ratelyje paskaitydavo. Paūgėjęs lankė Karaliaučiaus ir Ragainės mokytojų seminarijas ir išlaikė egzaminus rektoriatui Karaliaučiuje. Septynioliktus metus eidamas smarkiai susirgį ir spjaudė kraują, sirgo džiava.

Visur visaip

VAGYSTĖMIS NEPRATURTĖSI

Anglas Bob Wooldrige šventė šiais metais savo 100 metų amžiaus sukaktį. Miesto burmistrui užpūtus 100 žvakių ant Bobo gimimo dienos torto, Bobas pareiškė, kad vagystėmis negalima praturtėti. Jis pats save paėmė pavyzdžiu. 82 metus savo gyvenime jis praleido kalėjimuose už įvairius išsilaužimus, tačiau senatvės dienas priverstas praleisti pavargėlių prieglaudoje. Bet baigdamas savo "filosofiją" jis pareiškė:

— Vis dėl to aš didžiuojuosi savo gyvenimu. Aš niekuomet nenukniaukiau jokių "sentimentalių" daiktų, kaip karių medalių, ir aš niekuomet neapvogiau vaikų. Taip pat nesipriesinau policijai: ką gi darysi, jeigu jau pakliuvai!... Aš buvau visuose garsiuose Britanijos kalėjimuose. Ypatinai mėgau Parkhursto "kaliūzė", kuri savo laiku buvo lyg rojus, bet šiandien visi britų kalėjimai atrodo tartum viešbučiai. Geri buvo laikai, nēr ką ir sakyti, — baigė savo gimimo dienos prakalbą Bobas.

NIEKO NEMATO

Amerikos šiaurėje buvo atidaryta nauja oro tyrimo stotis. Jos pirmas pranešimas New Yorko laikraščiams skambėjo: "Pasiutusiai sninga, dėl to nieko nematome."

Gydytojai nebeturėjo vilties išgydyti. Bet Vydūnas buvo labai tvirtos valios ir atsparios dvasios. Jis savo ligą nugalėjo. Jis pasidarė vegetaru, labai tvarkingai gyvena ir nenusižengia gamtos įstatymams. Negėrė ir nerūkė, bet stengėsi sveikai maitintis, ilsėtis ir dirbti. Taip sveikai ir žmoniškai gyvendamas susilaukė beveik 85 metų amžiaus.

Baigęs Mokytojų Seminariją Ragainėje, mokytojo Kintų pradžios mokykloje keturis metus (1888-1892). Mėgdamas įvairius mokslus studijuoja ne dėl diplomo filosofiją, tikybių istoriją, kultūros istoriją, meno ir gamtos mokslus bei teisiu filosofiją, literatūros ir meno istoriją, sociologiją, prancūzų ir sanskrito kalbas Greifswalde, Hallės, Leipzigo ir Berlyno universitetuose. Tokiais mokslais apsišarvavęs mokytojo Tiltės berniukų gimnazijoje dėstydamas anglų ir prancūzų kalbas dvidešimt metų (1892-1912). Berlyno universitete rytų kalbų seminare lektoriavo 1917-1919 m.m. Mokytojo ir Telsių gimnazijoje (1920-1923), Klaipėdos valstybinėje muzikos mokykloje (1926-1927). Iš šių davinų mes matome dr. Vydūną buvus didį pedagogą.

Su paskaitomis ir vaidinimais bei savo vadovautu 35 metus Giedotojų Drg. chorui jis aplankė nuo Gumbinės iki Klaipėdos visas vietas. Retą kuri lietuvių gimnazija ar kita mokslo įstaiga neturėjo jo savo tarpe su giliomis paskaitomis. Ypač jaunimo organizacijos nuolatos kviesdavos pas save. Atvykdamas jis ir prie skautiškojo lauko, jaunimiečiai kviesdavos su paskaitomis, kalbėjo jis ateitininkams ir neolitomis, tremtyje įsikūrusios organizacijos ar sąjūdžiai didžiuojasi turėdamos jį garbės nariu. Tai nuoširdžios tolerancijos ir šviesios asmenybės žmogus.

Iš jo gyvenimo, iš jo raštų spindi nepaprasta šviesa ir gyvybė. Saulėtas viltinumas ir idealizmas, nepaprasta Tėvynės meilė ir šviesusis sąmoningumas puošia Vydūną gražiausiu vainiku. Ką jis skelbė žodžiu ar raštu, taip ir gyveno. Tuo jis išsikiria iš visų rašytojų ir visuomenininkų. Jis buvo iškilęs iš siaurumo ir didžia meile mylėjo kiekvieną žmogų, kiekvieną bet kurį Viešpaties padarą. Taurusis žmoniškumas, meilė ir pagarba kiekvienam žmogui, sąmoningėjimas ir vidinė kultūra — štai jo deglo, nešto per visą gyvenimą, šviesieji spinduliai. Nenupasakosi šiam trumpame tstraipsnyje tos šakotos asmenybės gyvenimo. Tam reikalinga plataus masto monografija.

Brangus Tautos Žyvy. Tu atsiskyrėi nuo mūsų. Tu tikejai grįžti į brangią Tėviškę. Tu ir grįžai į Tėviškę, bet į amžinąją. Mes pagarbiam lenkiame galvas didžiame nuliūdime Tavęs netekę. Bet Tavo šviesus gyvenimas kaip skaidrus ir gyvai liepsnojęs žibintas rody mums kelią į naują šviesesnę žmonijos rytojų.

A. Krausas

ŠVIESOS PARENGIMŲ PROGRAMA

Sambūris "Šviesos" Sydney sk. šių metų pirmam pusmečiui yra parengęs tokią savo veiklos programą:

- 1) Pusmetis buvo pradėtas vasario 8 d. iškila burlaiviu.
- 2) Vasario mėn. 28 d. forumas — diskusijos tema: "Moters pažiūra dėl tautinės šeimos sukūrimo tremtyje". Šią pažiūrą atstovauja collg. V. Saugardienė ir P. Daukūtė; vyro pažiūra

NEGALI ŽIURĖTI PATYS Į SAVE

Labai mažai filmų artistų ramiai gali žiūrėti į savo filmą. Pavyzdžiui, Marlyn Monroe, žiūrėdama į savo filmą, krapšto laką nuo nagų ir juos kandžioja.

Betty Davis seka veiksmą drobėje ir keliasi ir sėdasi lygiai taip, kaip ji daro filme.

Ann Baxter žiūri į savo filmą taip, kaip į futbol rungtynes.

— Skubėk greičiau, — šaukia ji savo paveikslui, norėdama jį padrasinti.

— Ką tu, kvailas sutvėrimė, ten darai? — gailisi ji, jeigu jai nepatinka jos vaidyba.

Helen Hayes, išviso nematė nei vienos savo filmos ir nenori matyti.

Alice Fayes, viena iš gabiausių dramtinių artistų, pamačiusi vieną savo filmą, išskrido ko skubiausiai New Yorkan iš Hollywoodo, galvodama, kad jos vaidyba šioje filmoje pražūdė karjerą, tuo tarpu šioje filmoje ji gavo premiją už gerą vaidybą.

Tačiau Lana Turner visiškai ramiai žiūri į savo filmą ir išėjus nerodo jokių džiaugsmo ar susijaudinimo žymių.

P A D Ė K A

Mielam bičiuliui Juozui Šilainiui — Mikštui, gyv. Yallourn, Victoria, nuoširdžiai dėkoju už "Australijos Lietuvis" prenumeratą.

J. Janulaitis, Chicago, Ill. U. S. A.

Zita Petkūnaitė,

jauna dainininkė-solistė vis dažniau ima rodytis tautiškų parengimų scenose Adelaidėje.

dėl tautinės šeimos sukūrimo tremtyje. Šią pažiūrą atstovauja collg. V. Patašius ir K. Ankudavičius. Įėjimas visiems laisvas. Diskusijos įvyks Milson Point, Euni Rd. 12-14. Pradžia 19 val.

3) Kovo mėn. 21 d. "JAV pažinimo vakaras". Bus demonstruojamos moksline, kultūrinio, ūkinio ir karinio pobūdžio filmos. Įėjimas visiems laisvas.

4) Balandžio mėn. 18 d. paskaita iš muzikos srities "Impresionizmas muzikoje ir Debussy". Paskaitą skaitys collg. Kazokienė. Įėjimas visiems laisvas.

5) Gegužės mėn. 16 d. forumas — diskusijos: a) Kodėl aš pasisakau už politinių partijų ir srovių veiklą tremtyje. b) Kodėl aš pasisakau prieš politinių partijų ir srovių veiklą tremtyje. Pirmąją pažiūrą gina collg. H. Kmitas ir J. Miknius, gi antrąją collg. J. Masiokas ir E. Mensonas. Įėjimas visiems laisvas.

6) Birželio mėn. 20 d. skyriaus metinė šventė. Visų narių dalyvavimas būtinas, svečiams įėjimas tik su pakvietimais.

Apie galimus pasikeitimus, tikslų pradžios laiką ir smulkesnę programą bus pranešama prieš kiekvieną parengimą atskirai. Visi parengimai vyks Milson's Point Euni Rd. 12-14.

Atskiri pranešimai nariams nebūs siunčiami.

Sambūris "Šviesa" Sydney Sk. Vald.

EX-KARALIŲ FAROUKĄ PAMETĖ ŽMONA

Egipto exkaraliaus Farouko žmona Narriman pametė karalių ir ruošiasi grįžti į Egiptą. Jos motina pareiškė, kad persikėlimas įvykęs "ant visados" ir jos dukte niekad daugiau negrįšianti į Romą.

Persikėlimo priežastis, esą, nepaprastai skirtingi būdai, dėl kurių neįmanomas sugyvenimas. Jų sūnus liko su tėvu.

Seimininkams

IŠKILMINGA PAMIDORŲ SRIUBA

Imama:
3 pintai mėsos buliono, 12 pamidorų, 1 oz. lašinių, 1 svogūnas, 1 saliera, 6 pipirai, 3 gvazdikai (cloves), 1 1/2 ozs. sago kruopų (sago), 1 oz. sviesto ar lajųs, 1 pintas vandens.

Paruošimas:
1) Nuplaukite sago kruopas ir pamerkite šaltame vandeny 1 valandą prieš virimą;

2) Nuplaukite ir nudžiovinkite pomidorus;

3) Supjaustikite juos į didelius gabalus;

4) Nulupkite ir sukopkite smulkiai svogūną;

5) Ištepkite riebalais emaliuotą puodą ir pakepkite jame 10 minučių pomidorus, lašinius, svogūną, salieras, pipirus, gvazdikus;

6) Pripilkite 2 puodelius vandens ir virkite 45 minutes;

7) Išrinkite šią masę per sietelį;

8) Sudėkite iškoštą masę į didelį puodą ir užpilkite bulionu;

9) Kai sriuba pradės virti įdėkite sago kruopas ir maišykite tol, kol jos suvirs ir liks permatomos;

10) Pipirų ir druskos pridėti pagal skonį;

11) Sriuba duodama karšta.

OBUOLINIS SNIEGAS

Imama:
3 virti obuoliai, 3 valgomi šaukštai

Red. vyr. sktn. A. Krausas

Šių metų angoje

Du įvykiai įrašyti stambiom raidėm lietuvių skautų gyvenime Australijoje: 1) dalyvavimas Pan-Pacific Jamborėje ir 2) Victorijos Tunto stovyklavimas.

Patekti mūsų skautams kaip tautiniam vienietui į Pan-Pacific jambore nebuvo lengva. Reikėjo daug kliūčių nugalėti. Pirmiausia buvo pareikalauta užsiregistruoti Australų Skautų Asociacijoje ir reprezentacinio vieneto vadovai buvo įpareigoti lankyti specialius kursus vadovams. Teko ir stovyklos mokestis per porą dienų sumokėti. Buvo suorganizuotas Globos Komitetas, be kurio neregistruojamas vienetas, parūpintos lėšos ir leidimas dalyvauti kalbamoje stovykloje. Tas didelis kliūtis padėjo nugalėti Krašto Valdybos pirmininkas p. J. Vaičaitis ir visokiais būdais rėmė mūsų skautų dalyvavimą jambore.

15 mūsų skautų, vadovaujami psktn. A. Plūko ir jo adjutanto sktn. A. Bučinsko atstovavo PLS Sąjungą. Savo gražiu įsirengimu, kryžium, aukuru, stalu, vėliavos stiebais, gražiais vartais ir įdomia parodėle sudomino 13 tūkstančių skautiško jaunimo ir gausius būrius lankytojų, svečių. Savo pasirodymais lauztoje, užmegstomis draugystėmis ir savo drausmingumu bei pavyzdingumu sudarė gerą lietuvių skauto vardą. Mūsų plevėsavusi trispalvė vėliavų aikštėje skelbė mūsų Tautos kančią ir pavergimą, norą būti vėl laisvai.

Representacinis lietuvių vienetas daug kartų buvo filmuotas, fotografuotas, jų stovyklavietę gausiausiai lankoma. Australų žurnalai "Pix" ir "Women's Weekly" įsidėjo mūsų vieneto nuotraukų atspausdindami pirmoje vietoje. Be skautų iš Sydnejaus dalyvavo iš Brisbanės psktn. J. Urbonas ir vyr. sktn. M. Rudys. Mūsų skautai, dalyvaudami Pan-Pacific Jamborėje atliko mūsų Tautai didį žygi. Garbė jiems!

Kitas labai žymus skautiškas gyvenime reiškinys — tai stovyklavimas Greensborough vietovėje, netoli Melbourne. Jau ir prieš metus Victorijos Tuntas turėjo nemažą būrelį skautų ir skaučių subūrę. Bet tikro skautavimo nebuvo jaučiama, daugiausia vyko organizavimasis. Berniukus paruošti stovyklavimui padėjo daug jėgų vyr. sktn. A. Karpavičius "Margio" draugovės draugininkas. Jis buvo ir stovyk-

los viršininku. Sesės suorganizavo į tvirtą draugovės vienetą vyr. sktn. Irma Laisvėnaitė ir joms vadovavo stovykloje. Be šių vadovų dar aktingai prisidėjo vyr. sktn. J. Mingaila — stovyklos komendantas, psktn. D. Giedraitytė — papuošimų vadovė ir ūkio ministeris vyr. sktn. A. Rubaževičiūtė. Stovyklavo per 50 skautų ir skaučių. Stovyklavietei paruošti buvo pasiūstas pionierių būrys iš būrelio skautų ir skaučių, kurie tris dienas dirbdami padarė stovyklavietę tinkamą stovyklavimui.

Buvo įrengtas baseinas maudytis su tramplynu, tiltas per upelį, įrengti ir gražūs vartai, kryžius, aukuras, vėliavų stiebai, valgymui stalas. Visą savaitę virė darbas, skambėjo lietuviškos dainos, rengtasi pasirodymams, mokomasi virti, sargybos neštos. Žodžiu išcirta gyvas skautiškosios mokyklos kursas gamtos prieglobsty. Užbaigiamasis lauzas susilaukė daug svečių. Skautukai ir skaučiukės parodė daug pokštų padainavo. Tektų pasitempti daugiau su dainomis.

Netoli stovyklos buvo lietuvių ūkininko Savaičio sodyba. Iš jos skautukai gaudavo papiginta kaina braškių ir susilaukė įvairios paramos.

Apskritai, tenka pasakyti, kad Victorijos Tuntas pradėjo tikrąjį skautavimą, subūręs per 100 skautų ir skaučių. Tuntui vadovauja psktn. J. Makulis.

Nauja vadovybė

Dėl tam tikrų susidėjusių aplinkybių vyr. sktn. B. Dainutis PLSS Australijos Rajono vadav, ir sktn. V. Neve-rauskas Brolijos Vadeiva atsistatydino. Rinkimų būdu išrinkti: rajono vadu vyr. sktn. A. Krausas, kuris kovo 8 d. perėmė jau pareigas, Brolijos vadeiva psktn. J. Makulis.

Naujas ir ASS Įgaliotinis

Sktn. V. Stasiškis atsistatydinus išrinktas naujas Akademinių Skautų Sąjūdžio įgaliotinis Australijai fil. Bakaitis. Šiomis dienomis sktn. V. Stasiškis atvyksta į Melbourną perduoti etių pareigų naujai išrinktam įgaliotiniui.

ASS Melbourne Skyrius

Išrinko šioms metams valdybą šios sudėties: pirm. psktn. E. Pankevičius, sekretorius vyr. sktn. Irma Laisvėnaitė ir išdininkas vyr. sktn. J. Mingaila. Skyrius turi apie 10 narių. Į sveigas atsilanko ir svečių.

PASAULIO LIETUVIŲ ARCHYVAS ERDVIOSE PATALPOSE

Kaip anksčiau buvo pranešta, Pasaulio Lietuvių Archyvas įsikūrė Sv. Kazimiero Akademijos patalpose. Kadangi akademijos patalpos buvo labai ankštos, tai buvo gauta viena klasėje vieta pasistatyti spintoms. Pradžiai vietos užteko, bet gausėjant istorinės medžiagos kiekiui didėjo spintų skaičius ir kėlė patalpų klausimą.

Kai pastatė mokyklai naujus rūmus, vienuolyno vadovybė archyvuvi paskyrė atskirame name buvusią muzikos klasę. Kambarys erdvus, su atskiru įėjimu, patogus, archyvuvi tinkamas. Nei už anksčiau turėtus, nei už dabartines patalpas vienuolynas jokio užmokesčio nereikalauja. Tai daro lietuvių tautos labui.

Pranešdamas tautiečiams šią džiuginančią žinią apie puikias sąlygas archyvo augimui, reiškiu didžiausią padėką Sv. Kazimiero Seserų Vienuolynui, ypač Generalėms Viršininkėms: buvusiai Generali Viršininkei Motinai M. Juozapai už suteiktą prieglaudą ir nuoširdžią globą archyvo kūdikystės dienos ir dabatinei Generalinei Viršininkei Motinai M. Teofilei už sudarymą puikių sąlygų archyvo augimui.

Vienuolyno vadovybė pasaulio lietuvių archyvo idėją visokiariopai remia, archyvą nuoširdžiai globoja ir tą darbą aukštai vertina. Dabar priklauso nuo kiekvieno krašto bendruomenės, ar to krašto lietuvių veiklos pėdsakų archyve bus daugiau ar mažiau. Vietos yra. Galima išauginti iki tokio dydžio, kad archyvas taptų pasaulio lietuvių istorijos žinynu.

Dabar archyvinę bibliografinę ir muziejinę medžiagą galima siųsti ir didesniais kiekiais. Archyvo adresas lieka tas pats: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 2601 W. Marquette Road, Chicago 29, Ill., U. S. A.

Vincentas Liulevičius
PLA Direktorius.

English Section

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Director,
Department of Education,
Please send me:

Information about the Evening Classes.....
Free Correspondence Lessons

Free Radio Lessons

My native language is -

SOVIET UNION HAS LONG RECORD OF BROKEN TREATIES

Congress had before it last week President Eisenhower's request for adoption of a resolution declaring the U. S. rejects the Soviet Union's perversion of wartime agreements for the purpose of enslaving a free people.

The Senate Foreign Relations Committee is scheduled to begin consideration of the resolution this week. The corresponding committee in the House of Representatives may take up the resolution on the same day.

Commenting on the president's draft resolution, Des Moines Register, published in the mid-western state of Iowa, said editorially that it is another step toward a positive American foreign policy.

The Register described the resolution as a notice to the communist tyrants that the government of the United States does not regard the present enslavement of their victims as either legal or permanent.

Meanwhile, an examination of the Soviet Union's treaty relations with other nations shows the Kremlin has

violated or denounced ten non-aggression or neutrality pacts in 16 years. In 13 years it has violated 14 military alliances.

Here is the record:

1925: Turkish-Soviet non-aggression pact. The USSR denounced this pact in 1945.

1926: Afghanistan-Soviet non-aggression pact. In 1940 the USSR forced Afghanistan to cede frontier territories.

1926: Lithuania-Soviet non-aggression pact. The USSR annexed Lithuania in 1940.

1927: Iranian-Soviet neutrality pact. The USSR refused to withdraw her troops from Iran after World War II.

1928: The USSR signed the Keelog-Pact repudiating war as a means of settling international disputes. In 1929 the USSR invaded Manchuria in order to regain possession of the Chinese eastern railway.

1929: The USSR solemnly renounced war, signing a protocol to that effect with Estonia, Latvia, Poland, and Rumania. The USSR attacked eastern Poland in 1939 and in 1940 seized Estonia and Latvia.

1930: Finnish-Soviet non-aggression pact. The USSR invaded Finland in 1939.

1932: Estonian-Soviet non-aggression pact. The USSR annexed Estonia in 1940.

1932: Polish-Soviet non-aggression pact. The USSR seized eastern Poland in 1939.

1933: The USSR signed a convention repudiating aggression with Finland, Yugoslavia, and Turkey. The USSR invaded Finland in 1939, broke off diplomatic relations with Yugoslavia in 1941, and denounced her non-aggression pact with Turkey in 1945.

1935: Franco-Czech-Soviet alliance. The USSR would not aid Czechoslovakia against Hitler in 1939.

1936: Alliance between the USSR and Outer Mongolia. The Soviets used this alliance as a means to infiltrate Outer Mongolia. By 1945, Outer Mongolia had completely lost its autonomy.

1936: The USSR became a member of the committee for non-intervention in the Spanish Civil War. In the same year, the USSR sent weapons and war material to the Spanish communists.

1937: Chinese-Soviet non-aggression pact. In 1945, the Soviets plundered the industries of Manchuria.

1939: Estonian-Soviet alliance. The USSR annexed Estonia in 1940.

1939: Latvian-Soviet alliance. The USSR annexed Latvia in 1940.

1939: Lithuanian-Soviet alliance. The USSR annexed Lithuania in 1940.

1941: Yugoslav-USSR non-aggression pact. The USSR broke off diplomatic relations with Yugoslavia one month after signing the pact.

1942: Anglo-Soviet alliance. The alliance is still in effect, formally. But the USSR has violated it repeatedly with such acts as the blockade of Berlin in 1948-49.

1942: Alliance between the USSR and the Polish government in London. The USSR broke the alliance in 1943 by supporting the puppet Lublin government.

1942: Anglo-Iranian-Soviet alliance. The USSR violated this alliance by refusing to withdraw Soviet troops from Iran after World War II.

1943: The USSR announced the dissolution of the Comintern. In 1947 the USSR promoted the establishment of the Cominform.

1943: Czech-Soviet alliance. In 1948 a coup d'etat supported by Soviet Union reduced Czechoslovakia to a puppet of the USSR.

1944: Franco-Soviet alliance. Although this alliance is still in force of-

icially, the USSR has violated the spirit of the pact by supporting subversive organizations which seek to overthrow the French government by violence.

1945: Chinese-Soviet alliance. At the same time they made this alliance with the national government of China, the Soviets were arming the Chinese communists.

1945: Yugoslav-Soviet alliance. The USSR denounced this alliance in 1949.

1945: Polish-Soviet alliance. In 1947 the communists seized power in Poland, transforming that country into a Soviet puppet.

1948: Finnish-Soviet alliance. Bitter attacks against Finland appear periodically in the Soviet press.

1946-1950: The USSR repeatedly proclaimed her peaceful intentions in the U. N. through such spokesmen as Vishinsky, Gromyko and Malik. The USSR blocaded the western sections of Berlin and supported, even through diplomatic channels, aggression by Greek, Chinese, Indo-Chinese, and North Korean communists.

document among all U. N. members and agencies, "as a matter pertaining to U. N. objectives in the field of human rights."

After more than a year of weighing evidence to determine whether the Nazis or Soviets committed the atrocity, the American Congressional group evidence received in Washington, Chicago and other U. S. cities pointed conclusively to Soviet guilt.

LIFE BEHIND THE IRON CURTAIN

The following news reports are taken from The Machinist, an official weekly newspaper of the International Association of Machinists (an affiliate of the American Federation of Labor).

News reports seeping out from behind the Iron Curtain continue to tell of the miserable lives led by workers in communist countries.

A youth who is late for work goes to jail. Cripples are forced to work. A worker must pay the government to change jobs. Eighteen hour shifts are not uncommon.

Here are some items on life behind the Iron Curtain from the National Committee for a free Europe.

Poland: Seventeen-year-old Zygmunt Kowalczyk, who works in a Warsaw steel mill, was sentenced to three months in prison for being late to work. Most of Poland's 700,000 disabled veterans and cripples are forced to do piece work in order to live.

Hungary: If a Hungarian worker wants to change jobs, he must pay the government for this "privilege." The communists charge him a fifth of his monthly pay. Apprentices in Hungary's Borsod coal mines live in half-finished houses with damp concrete floors, unlighted corridors and windows that don't close.

Bulgaria: It is not unusual for workers at the Dimitrov locomotive works to be forced to remain at their jobs for as long as 18 hours. In the plants smelting division workers often must put in 13 or 14 hour shifts.

Czechoslovakia: The communists told 11 women who worked at a chocolate factory at Brno-Horni Hespice that they would have to give up bonus food allowances due them for turning out extra work. The women became enraged. They turned on their foreman, one J. Cechurova. When the smoke cleared, Cechurova was in hospital with a brain concussion and severe body injuries. The 11 women were hauled off to jail.

Such is life in the communist world behind the Iron Curtain where free unions as well as free enterprise have been suppressed.

Niekuomet nevēlu užsisakyti daugelio mėgiamą iliustruotą žurnalą

Karys

Pageidaujantieji gaus pirmuosius šių metų numerius.

KARYS — lietuviškos patriotinės dvasios sparnuotas žodis, visu laikui lietuvių karių gyvenimo, kovų ir darbo veidrodis; **KARYS** — tai mūsų tradicinis vieningos kovos organas su visais Lietuvos priešais nuo 1919 metų.

KARYS — visiems buvusiems kariams nepamainomas dvasios penas. Gi dabartinės Tėvynės tragedijos akivaizdoje esame visi Lietuvos laisvės kariai.

KARIO metinė prenumerata 4 dol. JAV valiuta; pusmečiui — 2 dol.50 ct. Australijoje gyvenantieji prenumeratos mokestį lengvai gali prisiūti Money Orderiu.

Tuoju atsiųsk prenumeratos pinigų šiuo adresu: **KARYS**
680 Bushwick Ave., Brooklyn
21, N. Y.

* Yana Cini, dukte kunigaikščio Cini, apsigėdė Sicilijos princa di Montereale. Yana yra paveldėtoja 20 milijonų vertės turto, o jaunikis taip pat "neplikas", nes jo vienos dienos pajamos siekia £1,000.

KIEKVIENTAS LIETUVIS ĮSIGYJA LIETUVIO PAsA IR PERKA TAUTOS FONDO ŽENKLIUKUS.

PIRKTIŠ PAŠTU PATOGU, TAUPU, NESUDĖTINGA

Jūs sutauptote daug laiko, kamšaties ir rūpesčių pirkdami per

THE M. O. S. COMPANY

BOX 1039 J, G. P. O., ADELAIDE, S. A.

GABARDINO ŠVARKAI

Aukštos kokybės trijų ketvirčių ilgumo gabardino sportiški švarkai (kaip kairėje iliustruota): su dviem patogiom kišenėm, pilno ilgumo užtrauktuvu (reichsferschlussu), malonios rusvos spalvos dviejuose tonuose. Šitie žinomos "Dunlop" firmos švarkai yra impregnuoti ir 100% atlaiko vandenį, tačiau vis dėlto yra visiškai lengvučiai ir patogūs. Didumai nuo 4 iki 8. Kaina su persiuntimu tik £5.13.6.

KAI LIS
BUS PER
VĖLU

MOTERIŠKI LIETPALČIAI

Dabar, prieš sezoną, yra pats laikas taupiai apsirūpinti moderniu, elegantišku ir patvariu "Dunlop" lietpalčiu (ilustruotas dešinėje). Šitas lietpaltis su tikrai elegantišku kapišonu yra gaminamas kuone visose spalvose: lygiu atspalviu, taškuoto rašto ir karė. Visi dydžiai. Kaina su persiuntimu tik 64/11. (Užsakant prašome nurodyti dydį ir pageidaujamą spalvą bei raštą)

FUTBOLO KAMUOLIAI

Originalūs futbolo kamuoliai, siūti iš 18 aukščiausios kokybės odos gabalų. Kartu su kamera kainuoja tiktai £4.27 (su persiuntimu).

Visi užsakymai išpildomi per 2 dienas nuo jų gavimo. Užsakymai priimami iš visos Australijos. Visos kainos yra kartu su persiuntimu. Užsakymus kartu su Money Order, Postal Notes, čekiu siūsti

THE M. O. S. COMPANY
Box 1039 J, G. P. O., Adelaide, S. A.

P. S. Laiškus galima rašyti ir lietuviškai.

"APRIL"

Specialūs mūsų tualetų ir sanitarinių prekių katalogai anglų arba vokiečių kalbose siunčiami pareikalavus nemokamai.

SPECIALUS IŠPARDAVIMAS
vienam mėnesiui

Evans & Clarke

100 GRENFELL STREET, ADELAIDE, Tel. W2358

NAUJI BALDAI

Tualetinis stalėlis, 3 stalčiai	£12.10.0
Lovos, 3 pėdų pločio	£ 6.19.6
Ažuolinės virtuvės kėdės	£ 2. 0.0
Komoda	£11.19.6

VARTOTI BALDAI — GERAME STOVYJE

3 gb. saliono komplektas	£12.10.0
8 gb. valgomojo komplektas	£17.10.0
Dvigubas miegamojo komplektas	£17.10.0
Spinta virtuvei	£10.15.0
Foteliai	£ 4.10.0

MES MIELAI IŠPILDOME UŽSAKYMUS PAŠTU
Mūsų firma atdara kiekvieną šeštadienį iki 12 valandos dienos.

SLAVE LABOR REPORT FROM GENEVA

What happens to women in forced labor camps? Their state is shrouded in the secrecy that barbed-wire veils behind the Iron Curtain. But the Committee on Forced Labor, created by the United Nations and the International Labor Organization, is now delving into the facts as given by inmates who have escaped.

The Committee has recently completed two weeks of listening to testimony on forced labor in various areas of the world. A typical example was presented by the International Federation of Free Journalists in its testimony about labor camps in Bulgaria.

The Free Journalists, who are themselves refugees, reported that there are four slave labor camps in Bulgaria — at Tutrakan, Bosna, Krushnovitsa, and Kurtovo Konava — which are maintained exclusively for women.

What is life like in these camps? The Bulgarian representative of the Free Journalists, Toscho Damjanoff, told the committee that 1,000 women were inmates of the camp at Bosna, and that they ranged in age from a 13-year-old schoolgirl to a sickly 65-year-old woman. Most of the women in the camp were well educated. They included many university and school students, doctors, dentists and the wives of former government officials. All had to perform hard manual labor. Most inmates had no idea why they were sent to the camps. When arrested they were usually told they were going for a routine checkup and they never learned for what offense they were sentenced. In the camp, the inmates slept three to a bunk. There was so little space when anyone turned over, she always awakened her two neighbors.

The food was miserable. When the work norms were fulfilled, inmates received 900 grams a day of coarse black

bread. Failure to fulfill the norms was punished by cutting down the bread rations from a quarter to three quarters. Weak tea and a spoonful of pumpkin marmalade completed breakfast. For dinner and supper, thin soup of cabbage, beetroot or potatoes was the main course.

The women were awakened at four a. m. for reveille, roll-call, and the march to work. They got a 10-minute rest at 10 a. m. and returned to camp for lunch at noon. Then at 2 p. m. they were back at work until dusk. At 10 p. a. there was another roll-call following which the women had to recite the following oath: "I solemnly pledge to give all my energy and facilities on the economic front, to build up the people's republic of Bulgaria." Apart from work in the field the inmates were mainly engaged in constructing new buildings.

The slightest infraction of strict discipline was severely punished. One of the most commonly used punishments was to make the women offender stand for hours facing the sun with four or five pickaxes on her back. Occasionally, the victim was ordered to stand on one leg, bearing the full load of pickaxes.

Other punishments were even more cruel. In some instances prisoners were thrown into a hole about three meters long, two and a half meters wide and one and one fifth meters high. Because of its size it was impossible to stand. Lying down was also impossible because of the dampness of the hole. According to the Free Journalists, rape in the Bulgarian camps was not unusual.

This is but one of the many examples of the fate of women in forced labor camps. It is part of the mountainous mass of evidence that the UNILCO Forced Labor Committee is now weighing. The committee will question the governments accused of such practices and give them a chance

to clear themselves of these heinous charges. The world is watching to see what answer will be made.

Socialist Realism

The following anecdote is reported circulating in Prague:

"The new Czechoslovak commercial attaché was received by Stalin, who was curious to know if he liked Moscow.

"Very much," the attaché said. "It is a beautiful city. The only thing I miss is a villa, like the one I had in Prague, with a garden where my children could play. Here in Moscow I live on the tenth floor of a skyscraper, and there is no place for the children to play."

"Upon hearing this Stalin called in his first secretary and ordered a garden villa built within six weeks on Red Square for the Czech attaché. The attaché thanked Stalin profusely.

"A few weeks later, the attaché strolled over to Red Square to see how his villa was coming along. There was no sign of construction work anywhere. A few more weeks went by, and again he strolled over to Red Square, and still there was nothing. After a year he gave up looking for his villa on Red Square, but when, at another reception, Stalin inquired how the attaché liked Moscow now that he had a villa with a garden on Red Square, the attaché told the Marshal that construction had not even been started yet and that he was still living on the tenth floor of a skyscraper.

"Once more Stalin called in his first secretary, but this time he asked for a newspaper. He opened the paper and pointed to a picture of a beautiful villa on Red Square, with the attaché on the doorstep and his children playing in the garden. The caption read: 'This is how the Czechoslovak attaché lives in Moscow.'

"You Czechs are strange people," Stalin said to the attaché. "You meditate and dream instead of reading the newspapers."

PAIEŠKOJIMU REIKALU

Vokietijos PLB Krašto Valdyba iš grįžusiųjų iš Lietuvos vokiečių surenka žinias apie eilės asmenų likimą Lietuvoje. Tos žinios dėl suprantamų priežasčių viešai neskelbiamos, bet gimėms ar artimesniems asmenims pageidaujant, Krašto Valdybos Informacijų Skyrus stengsis jų pasiteiravimus patenkinti.

Kadangi tų žinių surinkimas kai kuriais atvejais Krašto Valdybai sudaro nemažai išlaidų, tai už suteikiamas žinias, taip pat pagal reikalą, gali būti imamas atitinkamas mokestis.

Pirmoje eilėje galime duoti žinių iš šių vietovių (pagal senąją administracinę tvarką): Gelyonių valsč., Ukmergės apsk. Krošnos valsč., Marijampolės apsk. Lekečių valsč., Šakių apsk.

Prie kiekvieno pasiteiravimo prašytume būtina pridėti susirašinėjimo išlaidoms 5 tarptautinius pašto kuponus, jei atsakymą norima gauti oro paštu. Kreiptis adresu: Litauisches Zentralkomitee, Hannover-Kleefeld, Hegelstr. 6, W. Germany.

Lietuviškųjų laikraščių redakcijos maloniai prašome savo skaitytojų labai šią žinutę įdėti.

Mars. Mannerheimo atsiminimai

"Mannerheimo linija" buvusi tik fikcija. — Jei ne Suomiai, Lietuva, Latvija ir Estija būtų buvusios užgrobtos šešiais mėnesiais anksčiau.

Kaip visi atmena, 1939-40 metų žiemą, kai Maskvos šantažo dėka Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje buvo įkurdintos sovietų igulos, Sovietai stambiomis jėgomis užpuolė Suomiją, kai toji nenorėjo nusileisti Maskvos diktatui. Suomiai tiek karžygiškai gynėsi, jog Maskvai greit parūpo nuostolingą karą baigti taikos sutartimi. Kai Vakarai tada nesuspėjo suomiams teikti skubios pagalbos, šie buvo priversti pasirašyti tokią taikos sutartį, kurios našta Suomijai ir dabar dar spaudžia (tik viena tų našų dalis, reparacijos, šiemet jau pasibaigė). Visas pasaulis tada stebėjosi, kad tokia negausinga valstybėlė, kaip Suomija, pajėgė suduoti didžiulį Sovietų Sąjungai gana skaudžią smūgį. Gal Sovietai nesėkmė ir Hitlerį palenkė 1941 metais pulti Sovietus.

Niekas kitas šito būdingo karo geriau neprimatė ir negalėjo tiksliau apie jį spręsti, kaip maršalas Mannerheimas (miręs praėjusiais metais), kuris vadovavo tame kare suomių pajėgoms. Iš jo "Atsiminimų", kurie yra išėję jau keilomis kalbomis, įtakingas šveicarų dienraštis "N. Zuercher Zeitung" Nr. 302 1952 m. paduoda kaikurias ištraukas, kurios yra įdomios ir mums.

Labiausiai į akį krito disproporcija tarp Sovietų didžiulių pastangų ir menkų karinių rezultatų, rašo Mannerheimas. Jau pirmomis karo savaitėmis Sovietai metė į frontą nelauktai dideles pajėgas, apie 26-28 pėstininkų divizijas, kurių skaičius vėliau padidėjo net iki 45 divizijų. Šarvuotųjų būvų panaudota apie 3000, tarp jų daug vidutinio ir sunkaus kalibro. Kai visų Sovietų Sąjungos pajėgos tada siekė apie 110 divizijų ir apie 5000-6000 šarvuotųjų, tai reikė, kad bemaž pusė visų Sovietų europinių ir Vakarinio Sibiro pajėgų buvo mobilizuota prieš suomių. Sovietai, kitais žodžiais tariant, prieš suomių metė apie 1 milijoną vyrų.

Būdinga Sovietų vadovybės klaida buvusi ta, kad ji pradėjo karą nepakankamai atkreipdama dėmesį į ypatingas karo lauko sąlygas Suomijoje ir klaidingai įvertino priešų karių pajėgumą. Sovietai tada visiškai nebuvo pasiruošę kariauti miškuose. Tikru lengvabūdiškumu jie neįvertinę suomių vyrų kovingumo ir aklaai pasitikėję technikos tariamai neapribotomis galimybėmis. Tiesa, vokiečiai buvo lenkus nugalėję savo vyraujantią techniką, bet Suomija, miškų kraštas, — tai ne Lenkija. Maršalas ironiškai pastebė, kad Sovietų karininkai turėję gerus nervus, ir juos net sunkūs kariuomenės nuostoliai mažai tejaudinę. Jie veikdavo vis "pagal planą", biurokratiškai, ir savos iniciatyvos mažai teparodėdavo. Rusų pėstininkas buvęs narsus, ištvermingas, kuklių reikalavimų, tačiau jam trūkę iniciatyvos. Tai buvęs "kolektyvus kovotojas", kuris be įsakymo ir be kontakto su savo kolektivu nesugebėjęs savarankiškai veikti. Ypač karo pradžioje Sovietų masiniai puolimai pasibaigėdavo tuo, kad suomių gynyba puolancius išskindavo ligi paskutinio vyro. Nepaisant to, Sovietų masės atslinkdavo vis naujomis bangomis — ir vis tuo pačiu efektu: būdavo ištisai išguldomos.

Pradžioje sovietai politrukų įkvėpti, net dainuodami ir rankomis susikabinę fatališkai žygiuodavę per minų laukus, o suomių juos tuo tarpu iššaudėdavo iki paskutinio vyro. Rusai betgi nepasiduodė net neįtiltingiausiose situacijose. Iš dalies taip buvę dėl polit-

rukų prigrasinimų atkeršyti šeimos nariams, iš dalies — ir dėl rusų neapsakomai fatalistinių pažiūrų į kovą su nelėmim ir sugebėjimu pakęsti negeroves ir kančias iki savęs sunaikinimo. Daug nuostolių sovietai, žinoma, turėję ir dėl to, kad nemokėjo pasinaudoti moderniais ginklais ir trūko visų ginklų rūšių tarpusavio bendradarbiavimui, ypač kai sovietai ėmė mesti į kautynes naujusius 28 ir 45 tonų šarvuotuosius.

Sovietų orinės pajėgos prieš karą buvusios žymiai vertinamos, bet karo eigoje pasirodė, kad čia būta pervertinimo ir kad jos ne tokios jau baisios. Lėktuvų bazės buvusios Estijoje, Leningrado apylinkėje ir Rytų Karelijoje, iš kur buvo galima lengvai pasiekti betkurių Suomijos vietovę. Tačiau, nors sovietai panaudoję apie 2500 lėktuvų, jų orinės pajėgos nepasiekė lemiamo sprendimo. Viena, lėktuvų modeliai nebuvę naujausi ir sovietų lėktuvų fabrikai nepajėgę geresnių pagaminti. Kita, sovietų orinės pajėgos ypač karo pradžioje operavusios gana neryžtingai, be to, joms nepavykę palaukti tautos pasipriešinimo dvasios. Totalinį oro karą suomių tauta sutikusi ramiai, šaltai; pavojus iš oro tautą dar labiau sukietinę ir sucentravę. Sovietai numetė apie 150.000 sprogstančių ir padegamųjų bombų, iš viso apie 7500 tonų. Zuavę apie 700 civilių žmonių ir antratiek buvę sužeisti. Pasirodė, kad orinė apsauga buvusi ne be reikalo suorganizuota.

Strateginis uždavinys — atkirsti suomių susisiekimą su užsieniais — nepavykęs. Lėktuvų susisiekimas buvęs sukoncentruotas Abo uoste, kuris buvęs iš oro pultas apie 60 kartų, o vistiek veikęs toliau. Net ir vienintelis susisiekimas su užsieniu geležinkeliais (tarp Kemi-Tornea) veikęs ligi karo pabaigos. Ir karo medžiagos gamyba ėjusi visą laiką bemaž nesusiaurintu mastu.

Esąs neabejotinas faktas, kad orinio karo vaisiai neatitiko idėjų sovietų pastangų. Suomiai numušę 975 sovietų lėktuvus. Sovietų lakūnų nuostoliai buvę triskart didesni, negu suomių civilių gyventojų. Toks orinis karas neapsimoka, pastebė Mannerheimas. Gi suomiai karo pradžioje turėję 96 lėktuvus, karo eigoje jų skaičius padidėjęs ligi 287, iš kurių per visą karą neteko 61, taigi vos 21%.

Dėl nuostolių maršalas 1940 m. kovo 13 d. pareiškė, kad sovietai netekę apie 200.000 vyrų nukautais. Molotovas gi kovo 29 d. išvedęs, kad suomiai netekę 60.000 vyrų nukautais ir apie 250.000 buvę sužeisti, tokiu būdu suomiai netekę pusės savo kariuomenės, kurioje tariamai buvę 600.000 vyrų. Maršalas Mannerheimas į tai atsakydamas, atidengia įdomų faktą, kad suomiai niekad tokios kariuomenės neturėję: jie pradžioje turėję vos 10 divizijų ir specialiu daliniu, iš viso 175.000 vyrų. Tas skaičius vėliau padidėjęs ligi 200.000 vyrų. Tikrieji suomių nuostoliai buvę tokie: 24.923 nukauti ir 43.557 sužeisti. Tuo tarpu sovietai, vien tik nukautais netekę apie 200.000 vyrų.

Garsioji "Mannerheimo linija" buvusi tik fikcija atidengia dabar maršalas. Kai sovietams suomių fronte tiek nesisekė, smuko jų prestižas, tad jų propaganda ėmusi skleisti — girdi, suomiai esą įrėnę nepaprastai stiprią "Mannerheimo liniją", kokios pasaulis dar neregėjęs, panašią į Maginot ir Siegfriedo linijas Vokietijoje — Prancūzų pasienyje. O kai sovietai, po labai skaudžių pastangų, galų gale prasilaužę, tai tat jų buvę išgarsinta kaip "žygis, neturįs pavyzdžio visoje karo istorijoje".

(Nukelta į 8 ps.)

Paramount used cars

109 ANZAC HIGHWAY, ASHFORD, SA,
Tel. LF 1984 ir LF 4513

Pas mus atėjęs Tamsta galėsi pasirinkti iš įvairiausių klasių ir modelių auto-mašinių. Pas mus Tamsta tuojau pastebėsite, kad mūsų kainos tikrai atitinka tikrąją mašinių vertę.

Tikrai elastiškas išsimokėjimo planas!

Pagal mūsų išsimokėjimo sistemą, mokėjimo ratos tikrai yra pritaikintos Jūsų kišeni. Ateikite pas mus ir įsitikinkite. Visas smulkmenas mes aptarsime asmeniškai patogiam mūsų biure.

Neatidėliokite — apsilankykite pas mus šiandieną!

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTĖJAS
— pagalbėti pirkinėjantis —
KLAUSKITE KURĮ NORS MUSŲ PARDAVEJĄ
Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.
Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co Limited

The Big Store ■ Rundle St. Adelaide

NAUJAUSIOS VYRŲ MADOS!

Harcourt Ltd. ypatingą dėmesį kreipia į europietiškas vyrų madas, kurias patiekia prieinamomis kainomis! Mūsų kostiumai yra suvami mūsų nuosavoje siuvykloje pirmaeilį

EUROPIEČIŲ SIUVĖJŲ

Jeigu Tamstai reikalingas kostiumas skubiai — atekite pas mus. Jeigu Tamstai reikalingas kaklaraištis, markškiniai ir t. t. — atekite pas mus. Naujausių madų sportiški švarkai ir kelnės yra mūsų specialybė! Visos mūsų prekės yra garantuotos — jeigu Jūs jomis nepatenkintas — mes grąžiname Jums pinigus!

HARCOURT Ltd 71a Rundle Street, Adelaide
Telefonas: W 2640.

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger St., Adelaide, Tel. C 1785

Mes turime virš 100 vartotų motociklų pasirinkimui. Taip pat atstovaujame visas motociklų firmas naujiems modeliams. Mes Jums sutvarkome visus formalumus ir parduodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Mūsų "after sales service" (motociklo mechaninė priežiūra po pardavimo) yra geriausia Adelaidėje!

PAS LOFFLERI PIRKTI APSIMOKA!

D. LEONI

MES KALBAME DAUGUMA EUROPOS KALBŲ. MUSŲ PATARNAVIMU IR PREKĖMIS — NENUSIVILSITE.

80 Gouger St., Adelaide

DIDŽIAUSIAS EUROPIETIŠKO MAISTO PASIRINKIMAS
PIETŲ AUSTRALIJOJE.

Naujos knygos

"Australijos Lietuvis" leidykloje ir pas visus platintojus galima gauti šios knygos:

P. Abelkis — ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS, romanas. 421 psl. Kietais drobės viršeliais su auksiniu užrašu. Kaina su persiuntimu £1.14.0

J. Petraitis — KAIP JIE MUS SUŠAUDE, netolimos praeities išgyvenimų pasakojimas. 221 psl. £0.10.0

George Orwell — GYVULIŲ UKIS, fantastinė apysaka iš Sovietų gyvenimo. Vertė F. Neveravičius. 70 psl. £0.5.0

Rašyti: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

VEDYBŲ TIKSLU

noriu susirašinėti su lietuvaite nuo 19 iki 25 metų amžiaus. Esu 27 metų, gyventi turiu nuosavą namą. Foto būtinai, nesutarus bus gražinta. Atsakysiu į kiekvieną laišką.

Rašyti AL Redakcijai Nr. 400.

MUSŲ FOTO PATARNAVIMAI

Nuotrauka teikia tokių puikių prisiminimų!... Iš senos nuplyšusios nuotraukos mes Tamstai reprodukuosime naują, moderniai išbaigtą foto kūrinių. Atsiųskite mums Jūsų senas nuotraukas, savo kalboje parašykite Jūsų pagėdavimus ir mes Jums pranešime mūsų kainą.

Nepamirškite: Pasiteirauti nieko nekainuoja. Jūsų senąją nuotrauką, pareikalavus, tuojau pat grąžinsime!

Taip pat aiškinau filmas, didinau ir t. t.

Rašykite:

THE M. O. S. COMPANY
Box 1039-J, G. P. O., ADELAIDE, SA

Pranešame visiems pažįstamiems ir giminėms, kad š. m. vasario 10 d. Venezueloje, Maracay mieste staiga mirė **Juozas Žebrauskas** palikdamas nuliūdime dukterį Mildą ir brolių Petrą.
Praneša Duktė ir Brolis

ORGANIZUOJAMA BENDROVĖ

Lentpiūvei ar kitokiai medžio apdirbimo įmonei pirkti. Norintieji savo santapus kaip dalininkai ar kitokiu būdu į panašios rūšies verslamonę investuoti prašoma kreiptis šiuo adresu: J. P. Kedys, 127 Mimosa Rd., Bankstown E., N.S.W.

PAIEŠKOJIMAS

Ant Špokevičius prašo atsilipti Stefaniją Špokevičienę, Ireną Špokevičiūtę ir Rimantą Špokevičių.

Dėl tolimesnės informacijos prašoma rašyti šiuo adresu: V. Kučiauskas, Mobile X-Ray Unit, Dun St. Hobart, Tas.

MOTERŲ SEKCIJOS

Adelaideje visuotinas susirinkimas įvyks š. m. kovo mėn. 21 d. (šeštadienį) 5 val. p.p. Lietuvių Bažnyčios salėje.

Dienotvarkė:

1. Prezidiumo rinkimai.
2. Pirmininkės pranešimas.
3. Išdininės pranešimas.
4. Valdybos rinkimai.
5. Einamieji reikalai.

Prašome visus kuoskaitlingiausiai dalyvauti.

Moteryų Sekcija

Pranė Narmontaitė, kilus iš Telsių (baigus Telsių gimnaziją 1942 metais), gyvenusi Dillingen'o stovykloje, Vokietijoje, prašoma atsilipti Kristinai Suokaitėi, gyv. Brescia Hall, London, Ontario, Canada.

Australia iki šiol dar nepažįsta valstybinio draudimo nuo ligos. Todėl Jūs savo ir savo šeimos ateitį užtikrinsite tikrai pats apsidraudę vienoje didžiausių plačiausių apimties Australijoje Ligoniu Kasoje. Mūsų atstovaujama L. Kasa yra kooperatinė, taigi, ne pelno, o tikrai visų narių gerbuvio tesiekianti. Už keletą šilingų, Jūs arba bet kuris Jūsų šeimos narys savaitėje, ligos atveju gausite iki

£14. 0. 0 pašalpos.

Nesvarbu kur Jūs gyvenate, rašykite mums ir mes korespondenciniu būdu Jus apdrausime. Jokių gydytojų patikrinimų ar amžiaus apribojimų įstojant nėra.

NIEKAS NEZINO ATEITIES!

Apdrauskite save ir savo šeimą

Ligoniu Kasoje

Dėl smulkių informacijų rašyti:

Publicitas

BOX 1656M, G.P.O., ADELAIDE, S. A.

JEIGU TAMSTAI REIKIA MOTOCIKLO

eikite pas

Auto Resales

91 GOUGER STREET

ADELAIDE, S. A.

Pas mus rasite visų populiarių markių motociklus. Labai lengvos išsimokėjimo sąlygos. Visi registracijos, draudimo, licencijų formalumai Jums sutvarkomi nemokamai.

MES GARANTUOJAME KIEKVIENĄ PARDUOTĄ MOTOCIKLĄ!

L. T. D. U. Australijos skyrius ruošia diskusiją paskaitą Laisvos Lietuvos problemomis.

Paskaita įvyks 1953 m. kovo mėn. 29 d. 5 val. Exelsior Hall, Flinders str. 172.

Kviečiami visi tautiečiai.

L. T. D. U. Austr. Sk. V-ba

PADĖKA

Visoms mūsų organizacijoms, visiems mano bičiuliams ir mano pažįstamiems, sveikinusiems mane mano 60 metų sukaktuvių proga, iš visos širdies tariau ačiū.

Vytautas Žemkalnis

"VYTIES" SPORTO KLUBO NARIAI

maloniai kviečiami susimokėti nario mokesčių ir atsiimti nario liudymus.

Mokestį priima ir liudymus išduoda valdybos nariai.

Klubo Valdyba

MARŠ. MANNERHEIMO ATSIMINIMAI

(Iš 7 psl.)

rijoje". Pasak maršalo, tai buvęs tuščias plepalas, tikrovė buvusi visai kita. Visa ta garsioji linija susidėjusi iš menko skaičiaus kulkosvaizdžių lizdų, sujungtų tarp savęs apkasais. Kad toji linija tiek ilgai laikėsi, to priežastis buvo suomių kovotojų ištermė ir narsumas, o ne tos linijos stiprumas. Sovietai kalbas apie tą liniją skleidę savo nesėkmėms pridengti.

Sovietų nesėkmė juos privertė karą nutraukti nepasiekus savo tikslo. Viltys, sudėtos ir raudonąją armiją, nepasitvirtino, karas be to, sudarė įvairių komplikacijų ir politinėje plotmėje, rašo Mannerheimas.

Sunkiausiaji buvusi Vakarų valstybių intervencijos grėsmė. Taip pat Kremlius norėjo išvengti, kad jam rankos neliktų surištos siaurėje tuo laiku, kai turėjo būti išbandytas Sovietų paktas ir pravesta Besarabijos ir Pabaltijo kraštų aneksija.

Marš. Mannerheimo nuomone, sovietų suomių karo pasėkmė — Lietuvos, Latvijos ir Estijos sovietizacija buvusi užžesta faktiškai bent 6 mėnesiais, vadinasi, jei ne suomių karas, Maskva būtų Pabaltijo kraštus užgrobusi jau 1940 m. pradžioje ar net dar anksčiau.

"Neue Zuehricher Zeitung" Nr. 309 dar aptaria kaip kuriuos mums itin įdomius politinius tų atsiminimų momentus.

Pasak Mannerheimo, 1917 metais tarp kovo ir spalio mėn. būtų buvę galima visiškai sutrukdinti bolševikų išgalimą Rusijoje. Taip pat buvęs negirdėtas laimėjusių Vakarų valstybių neapsiūrėjimas, kad bolševikų režimo nesugniuždė jau pačioje pradžioje, o tai tikrai reikėję įvykdyti.

Dėl sovietų agresijos prieš Suomiją 1939 m. Mannerheimas laikosi nuomonės, kad Suomija nebūtų to likimo susilaukusi, jei būtų iš anksto buvusi geriau apginkluota. Taip pat kalta buvusi ir Švedija, kuri savo nesidėjimu į siaurės gynybos sistemą padarėsiu Sovietus, be to, 1939 m. vasarą (Sovietams pareiškus veto) atsakiusi sudaryti Švedų — Suomii sutartį Aalando saloms ginti. Suomija likusi izoliuota. Dar ir tada, kai jau karas buvo prasidėjęs, Suomiai visomis jėgomis stengėsi išgauti Švedų ir Vakarų valstybių intervenciją. Mannerheimas abejoja, kad vokiečiai būtų Švedus iš pasalų puolę, jei šie būtų suomiams eję į pagalbą.

Ir kovodamas paskiau, greta vokiečių prieš Sovietus, Mannerheimas laikėsi grynai suomiškos politikos, nesidavė Hitlerio prikalbinamas žygiuoti kartu su vokiečiais Leningrado imti, nenorėdamas per daug toli nuo savo krašto. Tačiau, iš kitos pusės, jis pritarė suomių tuometinio užsienio reikalų ministerio Ryti susitarimui su vokiečiais — talkininkauti vokiečių kariuomenei jos kovoje su Sovietais. Nors Ryti vėliau už tai buvo teisiamas, bet

PATIKSLINIMAS

Aprašant [AL Nr. 4(116) 4psl.] Adelaidės apylinkės visuotinio narių susirinkimo, įvykusio vasario 8 d., darbų eiga padaryta keletas praleidimų ir netikslumų, todėl dabar, patikrinus su protokolu, atitaisoma sekančiai:

Susirinkime buvo išsiaiškinta ir pagal Krašto Valdybos pageidavimą aiškiai užakcentuota, kad naujų vykdomųjų organų kadencija yra vieni metai nuo šios dienos (vasario 8) ir visi yra naujai išrinkti. Naujai išrinkta valdyba sudaro p.p. J. Lapsys, V. Cepiauskas, B. Straukas, Č. Zamoiskis ir L. Gerulaitis; kand.: p.p. J. Vasiliauskas ir M. Rudzenskas. Revizijos komisija vienbalsiai perrinkta ir ją sudaro p.p. J. Steponas, J. Kalvaitis ir kun. Dr. P. Jatulis; kand. p. S. Povilaitis ir p. Garbaliuskienė. Apylinkės Garbės Teismas pagal naują statutą išrinktas iš 5 asmenų ir 2 kandidatų šios sudėties: pp. E. Reisonienė, L. Garbaliuskas, V. Stasiškis, A. Maželis ir A. Rūkštelė; kand. pp. J. Vizbaras ir B. Plokštys. Paskirtas nuolatinis lietuvių atstovas prie Good Neighbor Council taip vadinamam Nationality Adviser Committee ir tas pareigas sutiko eiti p. V. Linkevičius. Susirinkimui pirmininkavo p. Dr. E. Jansonas ir sekretoriavo p. V. Linkevičius.

Visus paliestuosius asmenis dėl netikslingo paskelbimo ar praleidimų atsiprašome.

AL Redakcija

"AUSTRALIJOS LIETUVIS" ČIKAGOJE

Zinomas Kauno prekybininkas J. Karvelis Čikagoje, pačiame lietuvių biznio centre turi įsteigęs savo prekybą. Prekiauja raš. mašinėlėmis, laikrodžiais, gintaro papuošalais ir kt. prekėmis. Taipgi kartu turi ir knygyną, kuriame be visų kitų spaudos leidinių čikagiečiai paskirais numeriais gauna pirkti ir "Australijos Lietuvis". Labai gaila, kad mus laikraštis pasiekia kartais net už dviejų mėnesių nuo jo išleidimo dienos.

NEBLOGAI KURIASI NAUJIEJI ATEIVIAI AMERIKOJE

Po antrojo pasaulinio karo į Ameriką yra atvykę apsigyventi virš 16.000 lietuvių. Jie visi Amerikoje nebloginai kuriasi ir žiūri į ateitį su pasitikėjimu. Pradžioje daugelis buvo pakliuvę į blogesnes sąlygas, iš kurių palaipsniui perėjo į geresnius darbus. Dabartiniu laiku vyras uždirba 1,25-2,00 dolerių ir net daugiau į valandą. Nemaža turi situaciją pinigų bankuose, kiti pirke įvairias nuosavybes ar griebėsi į verslus. Daktarai, inžinieriai dirba daugiausia savo profesijoje. Čikagoje daugelis atsidarė krautuves, valgyklas, salūnus ar smulkesnius verslus ir nebloginai verčiasi. Pažymėtini iš jų bus kaip lietuvių alaus bravoras "White Bear", kuris išdirba nebloginai stiprų lietuvišką alų. Taipgi didžiulė baldų prekyba "furniture center", kuri vedama gabaus prekybininko J. Lieponio labai puikiai vegetuoja. Verčiasi blogiau ar geriau ir visi kiti.

Mannerheimo nuomone, Ryčio žygio tikslas buvęs gelbėti tėvynę tomis priemonėmis, kurios anuo metu buvo imamos. Maršalas baigia spėjimu, kuris tinka ir kitoms tautoms: "Pirmoj eileje norėčiau, kad būsimos kartos išsiamonintų, jog nesantaika savose eilėse padaro didesnę žalą, negu priešio ginklai, ir kad vidaus ginčai atidaro duris nelegiam išikišimui iš oro"

Tėv. Žib.

AR JAU IŠIGIJAI LIETUVIO PASĄ IR TAUTOS FONDO ŽENKLIUKŲ? JEI NE — KREIPKIS Į SAVO APYLINKĖS VALDYBĄ, SENIUNĄ ARBA RAŠYK TAUTOS FONDO ATSTOVYBELI.

Atsiusta paminti

Anicetas Simutis — Pasaulio Lietuvių Žinynas, New Yorke, 1953 m., 366 psl. Kaina 5 dol. Išleido Lithuanian Chamber of Commerce, Inc.

Teisinių Žinių, Nr. 1, 1952 m. lapkričio mėn. Leidžia L.T.D.U. Čikagos Skyriaus Valdyba. Spausdinta rotatorium. Red. Redakcinė Komisija. Adresas: L. Šmulktys, 631 West 54. Place, Chicago 9, Ill., USA. Atskiro numerio kaina 50 centų.

Romain Rolland: Petras ir Liucija. Nobelio premijos laureato romanas. II laida. Išleido Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y. 112 psl., kaina 1.20 dol.

Liudas Dovydenas: Per Klausučių Ulytėlę. Lietuvoje valstybinę literatūros premiją gavusio autoriaus apysaka. Išleido Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y. 176 psl., kaina 2 dol.

Knygos Bičiulis Nr. 1. Knygos Bičiulių Klubo neperiodinis leidinys. Siuntinėjamas nemokamai. Kreiptis: Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y.

Gabija, neperiodinis literatūros žurnalas Nr. 3, 1952 m. Red. Stepas Zobarskas. 84 psl., kaina 1 dol. Adresas: Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y. Šiame numeryje yra prozos, poezijos ir straipsnių literatūrinėmis temomis šių autorių: V. Ramono, J. Kruminio, A. Skėmos, Gr. Tulauskaitės, A. Barono, J. Rūtenio, P. Babicko, L. Dovydeno, Kl. Jurgelionio, Ant. Gustaičio, J. Brazaičio, F. Kiršos, J. Stebekio, B. Babrausko, V. Maciūno ir M. A. Buonarroti.

Lietuva — politinis žurnalas, 1952 m. spalio — gruodžio mėn. Nr. 2. Leidžia Lietuvos Laisvės Komitetas. Išeina kas trys mėnesiai. 108 + IV psl. Kaina metams 2 dol., atskiras numeris 50 ct. Adresas: "Lietuva", 4 West 57th Street, New York 19, N.Y., USA.

Tėviškėlė — "Dirvos" mėnesinis priedas priaugančiam jaunimui, leidžiamas žurnalo pavidale. 1952 m. gruodžio mėn. Red. Vladas Vijeikis. Kaina metams 3 dol. Adresas: "Tėviškėlė", 2313 - 91 Str., Chicago 20, Ill., USA.

Vyčio taku, redagavo vyr. sktn. A. Krausas. Melbourne, 1952 m. Išleido Senųjų Skautų "Liepsnojančio Lelijos" Židinys. Tiražas 300. Viršelis dail. Adolfo Vaičiūčio. Ilustr. A. Gabeco ir A. Vingio. 107 psl. Spausdinta rotatorium.

Voyage to Freedom — pasakojimas apie trijų žvejų nuotykius ir pabėgimą į laisvę, pavaizduotas paveikslėliais. Anglų kalba. Išleido Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7, N.Y., USA.

Eglutė, 1952 m. lapkričio mėn. Nr. 9. Leidžia Lietuvių Kultūros Institutas. Red. Pr. Naujokaitis. Kaina metams 3 dol. Adresas: Eglutė, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn., USA.

Knygų lentyna, VLIKo leidžiamas Lietuvių Bibliografinės Tarnybos biuletenis, Nr. 7-8 (50-51), 1952 m. liepos-rugpjūčio mėn. Red. Al. Ružancovas. Adresas: Lithuanian Bibliographic Service, 602 Hawey Street, Dauville, Ill., USA.

Frank Lavinskas ir A. J. Banišauskas — Angliakasių atsiminimai, I ir II daly. Išleido Frank Lavinskas. Tiražas 500 egz. Kaina 3 dol. (£1.7.0). Gaunama: Frank Lavinskas, 4141 46th Street, Long Island City 4, N. Y., U. S. A.

AUSTRALIA KETVIRTOJE VIETOJE

Paskelbtais daviniais apie automobilių skaičius įvairiuose kraštuose Australija stovi ketvirtroje vietoje. Vienas automobilis įvairiuose kraštuose tenka tokiam gyventojų skaičiui: JAV-bėse 3,02; Kanadoje 4,5; Naujoje Zelandijoje 4,87; Australijoje 5,08.

Tuo tarpu Anglijoje vienas automobilis tenka 14,48 gyventojams.

Rukykite tabaka, ATITINKANTI JUSU ASMENINI SKONI

PLATUS PUKIŲ MUSŲ TABAKŲ PASIRINKIMAS PILNAI PATENKINA VISUS CIGAREČIŲ IR PYPKIŲ RUKYTOJUS. JUS BUSITE PILNAI PATENKINTAS PASIRINKĖS VIENĄ IŠ MISDORP'O TABAKŲ — KARTU TURĖSITE IR MISDORP'O KOKYBĖS GARANTIJĄ

Rukykite viena iš Leonard Norman tabaku, atitinkanti Jūsų skoniu. Misdoorp marke zinoma virs 100 metu.